

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni "Dobrodo" v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
"Slovenija" pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 179 (14.270)

Trst, torek, 4. avgusta 1992

RST
Montecchi 6 - PP 559
(040) 7796-600
460894 PD I
140/772418
TA
ad 24 maggio 1
(1) 533382-535723
452958
VEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

8554 AA
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P. 132
66001 KOPER
Dnevnik

Italijanska državna banka rahlo popustila finčni primež

Cena denarja od danes znižana za pol odstotka

Gre za prvo posledico dogovora o ceni dela - Okrepila se je tudi lira
O gospodarskem položaju tudi na Kvirinalu - Še vedno polemike v CGIL

RIM — Po petkovem dogovoru med vlado, sindikati in predstavniki podjetnikov je glavna pozornost še vedno osredotočena na razvoj gospodarskega položaja v državi, prišlo pa je tudi že do prvih sprememb, ki so vsaj posredno posledica tega dogovora. Tako je Banca d'Italia včeraj za pol odstotka (s 13,75 na 13,25%) znižala diskotno obrestno mero in tako rahlo popustila finančni primež, za katerega se je italijanska državna banka odločila zaradi junijskih in julijskih težav na valutnih trgih, ko se je lira znašla pod silovitim pritiskom.

Pozitivno je reagirala tudi milanska borza, na kateri so poslali ponovno zacveteli, indeks Mib pa je ob zaprtju zabeležil 3,94-odstotno povišanje, kar je največ po 17. januarju lani. Toda kljub temu znaša poprečni letošnji padec vrednosti indeksa Mib še 18,2 odstotka. Na valutnem trgu se je okrepila tudi lira, ki je v primerjavi s petkom pridobila na vrednosti tako v primerjavi z dolarjem kot z nemško marko. Marko so tako v Milanu menjavali po 754,95 lire (v petek 756,325), kar je toliko kot pred dvema mesecema, ko se je začel nezadržni vzpon nemške valute. Tudi dolar je ob fixingu veljal dobro liro manj kot v petek in so ga menjavali po 1.117,775 lire. Italijanska valuta pa je včeraj dobila nekaj kisika tudi v primerjavi s francoskim frankom in britanskim funtom, izven EDS

pa je pridobila na vrednosti tudi v primerjavi s švicarskim frankom.

O gospodarskih vprašanjih se je včeraj pogovarjal tudi predsednik republike Scalfaro. Na Kvirinalu je poklical ministrskega predsednika Amata in gospodarske ministre Reviglia, Baruccija, Gorio in Guarina. Scalfaro je vladi izrekel priznanje za prizadevanja za izboljšanje gospodarskega položaja, v zvezi z dogovorom o ceni dela pa je posebej poudaril doprinos sindikatov, od katerih so se zahtevale največje žrtve. Predsednik republike se je ob tem tudi zavzel, da bodo bremena, ki si jih bo treba za uresničitev tega dogovora in za prebroditev težkega gospodarskega in finančnega položaja naložiti, pravično razporejena, saj bodo le tako deležna široke podpore.

V CGIL pa se nadaljujejo polemike po odstopu generalnega tajnika Bruna Trentina dan po podpisu dogovora o ceni dela. Pri tem velja omeniti, da se mnogi še naprej zavzemajo, da bi Trentin umaknil svoj odstop, nekateri so za sklic izrednega kongresa, manjšina v CGIL pa še naprej zahteva umik podpisa z dogovora in široko posvetovanje v bazi. Pri tem velja omeniti tudi stališče tajništva CGIL iz naše dežele, ki Trentinov odstop ocenjuje, »kot znak velike odgovornosti in občutljivosti za probleme države in članov CGIL.«

Začetek zasedanja vsedravnega sveta

Polemični toni na skupščini KD

Forlani pozval vse k enotnosti v stranki
Scotti kritičen do tajnikovega poročila

RIM — Prvi dan zasedanja vsedravnega sveta Krščanske demokracije je minil v znamenju živahnega, ponekod tudi polemičnega, kresanja mnenj. Zaman so bila neuradna srečanja pred in med zasedanjem, da bi vsaj za silo strnili vrste; za to si je prizadevala predvsem večina v stranki, ki je, po nekaterih virih (Andreottijevi pristaši so tovrstne govornice nato zanikali) ponudila razširitev tajništva.

K notranji enotnosti je v uvodnem poročilu pozval tajnik KD Forlani, ki pa je hkrati vztrajal na nedavnih izbirah, začeniši z nezdržljivostjo parlamentarnih in vladnih funkcij. Tovrstne izbire, je dejal Forlani, so resda povzročile nerazumevanje, vendar so nujno potrebne za preobrazbo v stranki. V poročilu sploh ni omenil Scottija oz. Segnija (se pravi politikov, ki sta bila v prejšnjih dneh v ospredju polemik), poudaril pa je

tudi, da noče biti tajnik z omejenimi pooblastili.

S Forlanijem je polemiziral Scotti. Dejal je, da je bil odstop z vladne funkcije izziv proti staticnosti v stranki, hkrati pa protestna gesta zoper dejstvo, da je Forlani umaknil odstop s tajniške funkcije.

Član strankine levice Bodrato je zagovarjal potrebo po statutarnih spremembah in notranji preobrazbi: to sta — spričo nezadovoljstva v strankini bazi — glavni prioritati. Forlanijev Casini je soglašal s tajniškim referatom, medtem ko je Cirino Pomicino označil Forlanijevo poročilo kot nepopolno.

Zasedanje se bo nadaljevalo danes. Precejšnje pričakovanje vlada zlasti za Segnijev poseg. Ta je — v polemiki z načelnikom poslanske skupine Biancom — zavrnil soočenje znotraj poslanske skupine in se odločil za poseg na današnjem zasedanju.

Hrvati so podprli dosedanje vodstvo

Prepričljiva zmaga Tudjmana in HDZ

WALTER ŠKERK

ZAGREB — Velika večina Hrvatov zaupa Franju Tudjmanu (na sliki AP med nedeljskim glasovanjem). Dosedanji hrvaški predsednik je na nedeljskih volitvah dobil več kot 56,52 odstotka glasov in s tem popolnoma potolkel svojega najresnejšega tekmeca, liberalca Dražena Budišo, ki je zbral komaj 22,7 odstotka glasov. Savka Dapčević Kučar je zbrala 6,07 odstotka glasov, medtem ko je prvak desnega ekstremizma Dobroslav Paraga požel komaj 5,13 odstotka glasov. Očitno je, da so Hrvati raje podprli Tudjmanovo politiko sodelovanja z Združenimi narodi, kot vojno opcijo za rešitev vprašanja okupiranih področij, ki so bolj ali manj odkrito ponujali ostali kandidati.

Na parlamentarnih volitvah, zahvaljujoč tudi volilnemu sistemu, je ravnotako prepričljivo zmagala Tudjmanova HDZ, ki bo po nekaterih izračunih v novem Saboru dobila od 70 do 80 odstotkov vseh sedežev. Kot znano, bo novi Sabor štel 120 poslancev. Polovico le-teh so zbrali na vsedravnih listi po proporcionalnem sistemu. Tu je HDZ zbrala 42,63 odstotka glasov, Budiševa Hrvaška socialiberalna stranka 17,76 odstotka, Hrvaška ljudska stranka 6,92 odstotka, Paragina Hrvaška stranka prava 6,82, medtem ko so Račanovi prenovitelji SDPH zbrali 5,83 odstotka glasov, in bodo v parlamentu edini zastopali levico. Ostalih 60 poslancev je bilo izvoljeno v uninominalnih volilnih okrožjih z relativno večino. Vladajoča HDZ je v teh okrožjih dobila veliko večino mandatov, to pa predvsem

po zaslugi nezrelosti opozicijskih strank, ki niso bile sposobne se domeniti za nobeno volilno zavzevanje. Tako se je dogodilo na primer, da je kandidat HDZ na Reki zmagal, kljub temu, da je zbral komaj 18,9 odstotka glasov. Njegov socialdemokratski nasprotnik pa le 16 odstotkov. Takih in podobnih slučajev je kar nekaj. Malokje so hadezejevci zmagali z absolutno večino. To dejstvo jemlje novemu Saboru mnogo legitimite. »Ne dvomim,« nam je povedal bivši podpredsednik vlade, sicer socialdemokrat Zdravko Tomac, »da so bile volitve izvedene povsem regularno in tako kot velevajo zakonski predpisi. Nikjer pa ne piše, da so rezultati volitev, čeprav so legalni, tudi legitimni. Sprašujem se, kako bo delal tak Sabor, ki praktično odraža voljo

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Jugoslovanska vojska ponovno segla po letalstvu in kasetnih bombah

Brezmejno nasilje in groza bosanskohercegovskega pekla

LJUBLJANA — Vojna v Bosni in Hercegovini se nadaljuje z nezmanjšano močjo in silovitostjo. Med vestmi, ki prihajajo z bojišč, je minuli konec tedna najbolj boleče odjeknil zločinski napad na avtobus s 50 otroki, ki naj bi jih prepeljali v Fojnico in od tam naprej v Nemčijo. Pri poslopju Oslobođenja v Sarajevu so na avtobus začeli streljati ostrostrelci. Dva otroka, stara pol leta in nekaj več kot leto dni, sta bila ubita. Po napadu so avtobus prestregli vojaki BiH, ki so jim pomagali skupaj s Karitasom. V štirih mesecih vojne v tej republiki sta tako padli najmlajši žrtvi divjanja.

Sarajevo je bilo napadeno tudi včeraj, enako pa velja za Zenico, Doboj, Dervento, Tuzlo, Goražde, Bihać in druga mesta. Kot je bilo slišati, naj bi napadali na Bihać odvrgli celo bojne strupe. Poročajo tudi, da so letala jugoslovanske armade na območje Igmana odvrгла tri kasetne bombe. Priletela naj bi iz smeri glavne mesta Črne gore Podgorice. Podatkov o žrtvah še ni. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil BiH je napadalce obtožilo, da so z vsemi sredstvi - pehoto, tanki in letali, večkrat napadli Sarajevo in prelaz Rogoj.

Predsedstvo BiH pa je poslalo protestno noto Varnostnemu svetu OZN, Satišu Nambiarju in premieru ZRJ Milanu Paniću. »Očitno je, da JA krepki agresijo. Ne le s pehoto, tudi z letalstvom napada gosto naseljena območja, kjer je tudi veliko beguncev,« je zapisano v protestu. Pri napadih so, kot poročajo, sodelovali tudi helikopteri, od katerih je bil eden nad Sarajevom sestreljen. Agencija BiH press je sporočila, da branilci Sarajeva »uspešno držijo vse svoje položaje in povzročajo napadalcu veliko izgube«.

Regionalni štab oboroženih sil je še enkrat pozval Srbe, ki še »nimajo krvavih rok nad Sarajevom in Bosno in Hercegovino«, naj stopijo v vrste oboroženih sil republike in naj sodelujejo z vojaškimi enotami BiH.

Sarajevski radio je včeraj poročal o jutranjih napadih. Granate so padle tudi pred poslopje bosanskohercegovskega predsedstva. Ranjenih je bilo najmanj pet ljudi. Radio srbske republike BiH na Palah pa je poročal o napadu zelenih baretk Alije Izetbegovića, kot imenuje oborožene sile Bosne in Hercegovine, Muslimani naj bi menda napadli mesta Bogošće, Raj-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Razburljivo v teku na 10.000 m

Italijani so prav na koncu sinočnjega teka na 10.000 m prišli do nenadejanega odličja. Po diskvalifikaciji zmagovalca, Maročana Skaha, je namreč tretje mesto pripadlu Salvatoreju Antibu. Vsekakor je včerajšnji deveti dan iger minil v znamenju zapletov prav v atletiki, saj so diskvalificirali tudi zmagovalko v hoji, bivšo Sovjetinjo Ivanovo.

Bolj kot včeraj pa so se Italijani veselili v nedeljo, ko so svojo bero odličij obogatili s šestimi novimi kolajnami, a do svojega drugega odličja je prišla tudi Slovenija, ki je v četvercu brez krmarja osvojila bron.

Na sliki: Salvatore Antibo, dobitnik bronastega odličja na 10 tisoč metrov.

Tri leta bodo brodovje in vse infrastrukture skupna last obeh držav

Jelcin in Kravčuk sta se sporazumela o rusko-ukrajinski črnomoški floti

MOSKVA — Ruski predsednik Jelcin in njegov ukrajinski kolega Kravčuk sta včeraj v krimski Muhalatki dosegla kompromisni predlog o črnomoški floti, ki je vsaj za tri leta zamrznil to sporno vprašanje. Predsednika sta se namreč domenila, da bo za to obdobje črnomoško brodovje s svojimi oporišči in celotno infrastrukturo skupna, rusko-ukrajinska last. Poskus torej, da bi brodovje razdelili, je spodletel zaradi ostrega nasprotovanja posadk in osebja črnomoškega brodovja, vmes so bili zapleti s Krimskim polotokom, ki je najprej proglasil neodvisnost in nato pristal na avtonomijo v sklopu Ukrajine.

Boris Jelcin je na včerajšnji tiskovni konferenci poudaril, da so z dogovorom zajamčili interese Rusije, Ukrajine, posadk črnomoškega brodovja in prebivalcev Krima. Po prvih ocenah so s sporazumom

zadovoljni predvsem mornarji in vojaki ter ljudje s Krima. Kijevu je uspelo preprečiti nevarno konfrontacijo s protiučajinskim razpoloženjem v brodovju in med prebivalstvom, Moskva pa je situacijo nekako zamrznila za boljše čase, ko bodo Ukrajinci pokazali večje razumevanje. Vsekakor pa se je Jelcin za nekaj časa rešil skrajno problematičnega vprašanja, ki je ob ukrajinskih povzročal tudi ruske nacionalistične izpade. Skupno rusko-ukrajinsko poveljstvo nad notnim brodovjem bi moralo pomiriti strasti. Če je Jelcin zadovoljen, in tega včeraj s Kravčukom ni skrival, pa v generalstabil nekdanje sovjetske vojske ne skrivajo razočaranja, ker je včerajšnji sporazum dokončno pokopal zamisel o skupnih vojaških silah SND.

Boris Jelcin in Leonid Kravčuk po sklenjenem dogovoru (Telefoto AP)

Splošna stavka v JAR

JOHANNESBURG — V Južnoafriški republiki se je včeraj začela dvodnevna generalna protivladna stavka, s katero namerava osvobodilna organizacija Južnoafriški nacionalni Kongres (ANC) protestirati proti namestitvi 5000 vojakov in policistov v črnskih naseljih pri Johannesburgu.

Vodja ANC Nelson Mandela je dejal, da želijo s stavko tudi opozoriti sedanjo vlado na najnost ponovnih volitev v ustavodajno skupščino in pospešiti pot k ukinitvi prevlade bele manjšine.

V včerajšnjih spopadih med policijo in prebivalci Soweta, predmestja Johannesburga, so življenje izgubile tri osebe, štirje policisti pa so bili ranjeni. V nedeljskem političnem nasilju po vsej državi je življenje izgubilo najmanj 15 ljudi.

Po prvih poročilih je v črnskih mestih JAR odziv na stavko zelo velik.

Julijski turistični primanjkljaj bo pokrili »razprodani« avgust

RIM — S tradicionalnimi avgustovskimi kolektivnimi dopusti se je konec prejšnjega tedna začel veliki eksodus italijanskih turistov, ki so že dodobra napolnili domača obmorska letovišča, mnogi pa so se podali tudi v tujino. Gneča na cestah je bila tako v zadnjih nekaj dneh precejšnja (odhajajočim je treba dodati tudi vračajoče se turiste), bilo je tudi veliko nesreč, ki so zahtevale tudi krvni davek, ki pa je bil manjši kot običajno. Pri vodstvu italijanskih avtocest so tako z zadovoljstvom ugotovili, da je kljub nekaj milijonom vozil na cestah promet za konec tedna potekal dokaj tekoče.

V turističnih središčih pa turistični delavci upajo, da bo »razprodani« avgust nadomestil julijski izpad, ko je bilo zaradi dvotedenskega slabega vremena v glavnih turističnih centrih v Italiji za 10 do 30 odstotkov manj turistov, kot je za julij običajno. Polni tujcev in domačih turistov sta zdaj tudi najbolj znani deželni obmorski središči Gradež in Lignano, kjer je do 20. avgusta skoraj nemogoče dobiti prosto sobo ali ležišče.

Med turisti pa so tudi mnogi, ki so se s svojimi jadrnicami in motornimi čolni letos ponovno vrnili

na slovensko in hrvaško stran Jadrana. Toda to velja le za Severni Jadran, kjer se tuji jadranci (največ je Nemcev in Avstrijcev, precej pa je tudi Italijanov) ne spustijo južneje od vabljivih zalivčkov na otokih Molat, Silba, Premuda, Škarda, Olib in Ist v bližini Zadra. Južneje se zaradi vojnih dogodkov ne upajo. Ob Cresu, Lošnju in Pagu je gneča plovil še večja, podobna slika pa je tudi ob istrski obali. V prihodnjih dneh pričakujejo še nove prihode, tako da že govorijo, da bodo skoraj vsi privezi v Severnem Jadranu zasedeni.

Vremenoslavci vsaj na kratek rok še ne napovedujejo večjih sprememb vremena. Čeprav naj bi se peklenska vročina vsaj nekoliko unesla, pa večjega poslabšanja vremena pred koncem tega tedna ni pričakovati. Občasne padavine naj bi bile le v gorskem svetu, vse to pa pomeni, da se število izletnikov in kopalcev tudi v prihodnjih dneh ne bo zmanjšalo.

Če si vsaj pri nas že vsi želimo osvežilnega dežja, pa je drugače v Pakistanu, kjer je zaradi silovitega monsunskega deževja v nekaj dneh umrlo že preko 70 ljudi. Narasle vode so od četrtka poplavlje že približno sto naselij in porušile številne hiše.

V Kalabriji ugrabili 54-letnega podjetnika

REGGIO CALABRIA — V okoličih Reggio Calabrie že od nedelje ni nobenega sledu o 54-letnem podjetniku Paolu Canaleju. Canale je predsednik kmetijske zadruge Tiber v kraju Bovalino, preiskovalci sumijo, da so ga ugrabili. Policijski agenti in karabinjerji so nemudoma začeli širokopotezno akcijo (uporabili so tudi helikopter in pse), vendar rezultati so bili doslej skromni: našli so le Canalejevo osebno vozilo.

V Bovalinu, tj. kraju, kjer ugrabljenec stanuje, je o dogodku razpravljali občinski svet; župan Carpentieri je obžaloval, da je prišlo do ugrabitve, toliko bolj, ker se v Bovalinu nahaja številna policijska posadka. Ta šteje 140 moških, k tem je treba prišteti tudi karabinjerje iz tamkajšnje vojaš-

nice. Župan je tudi obžaloval dejstvo, da je to že 12 ugrabitev v zadnjih 13 letih. Bovalino šteje le 8 tisoč prebivalcev, glede na število ugrabitev pa je verjetno kraj z najvišjim odstotkom ugrabitev v Italiji. Med ugrabljeni so bili lekarnarji, zdravniki, posestniki in draguljarji. Od leta 1989 do danes je to 14. ugrabitev v Kalabriji.

V rokah ugrabiteljev je trenutno — s Canalejem vred — 6 ljudi: to so 52-letna Mirella Silocchi, 25-letni Andrea Cortellezzi, 66-letni Vincenzo Medici, 34-letni Conocchiella in 71-letni Pasquale Malgeri. Cortellezzi je ugrabljen že februarja 1989, istega leta sta izginila tudi Silocchijska in Medici. Zadnjega na tem seznamu, kalabrijskega zdravnika Malgerija, so ugrabili oktobra lani.

V številnih slovenskih podjetjih delavci do plač samo s stavko

MARIBOR — Samo malo je manjkalo, pa bi blizu 3 tisoč delavcev Tovarne vozil in toplotne tehnike »Boris Kidrič« v Mariboru koncem letošnjega vročega julija v povorki in v delovnih kombinacijah »odkoralo« iz svoje tovarne po mestnih ulicah na protestni shod pred zgradbo mariborskega parlamenta, kjer bi skupaj z drugimi nezadovoljnimi delavci, brezposelnimi in upokojenici podobno kakor 1988 leta terjali svoje pravice in plačo za opravljeno delo. Za tovarniškimi zidovi je delavce TVT »Boris Kidrič« zadržala samo obljuba in častna beseda novega direktorja tovarne Mitje Zakrajšeka, ki je delavcem osebno zagotovila, da bodo 80 odstotkov junijske plače dobili najkasneje do konca julija, preostanek junijske plače pa v prvem tednu avgusta.

Podobno kakor delavci »TVT Boris Kidrič« so se za to, da bi dobili vsaj del plače za opravljeno delo, navadili štrajkati tudi delavci v drugih mariborskih podjetjih ter delavci številnih podjetij po Sloveniji. Tovarne in podjetja v Sloveniji imajo namreč zaradi globoke gospodarske in socialne krize izjemne likvidnostne težave, zato delavcem neredno izplačujejo plače, prav tako pa podjetja neredno plačujejo prispevke in davke državi.

V Mariboru so denimo v juniju in juliju s štrajki »izsiljevali« zaslužene plače delavci v Mariborski tekstilni tovarni, Cevovodu, Metalni, Elektrokovini in številnih manjših podjetjih. Ker se delavci zavedajo, da vodstva podjetij nimajo likvidnih sredstev, štrajkajo vsaj za to, da bi dobili toliko, kolikor smatrajo, da jim vodstva podjetij lahko izplačajo. Tako v eni tovarni štrajkajo za to, da bi jim izplačali prvi obrok plač za pretekli mesec, drugod zopet terjajo regres za letni dopust v »vrednostnih bonih« trgovskih hiš, zopet

tretji štrajkajo za izplačilo neizplačanega dela osebnih dohodkov iz preteklih mesecev. Zahteve, ki jih delavci na štrajkih postavljajo, kažejo na eni strani, da se delavci zavedajo težav slovenskega gospodarstva in mlade slovenske države, hkrati pa pričajo tudi o veliki nemoči delavstva in sindikatov v sedanjih gospodarsko-političnih razmerah na Slovenskem.

»Če se sindikati ne bi postavili na čelo delavskega nezadovoljstva in štrajka, bi med delavci izgubili vse zaupanje«, pravi predsednik Svobodnih sindikatov v TVT »Boris Kidrič« Enver Čehič, ki ugotavlja, da se morajo delavci za plače boriti s štrajki, sicer bi plače prejeli še bolj neredno. Čehič smatra, da v njihovi tovarni podobno kakor drugod po Sloveniji delavci štrajkajo iz socialne stiske in nuje. Delavec, ki preživlja družino s 15 do 20 tisočaki tolarjev pač ne more čakati na izplačilo plače nekaj mesecev, saj mora redno plačevati elektriko, stanarino in druge obveznosti ter kupovati hrano.

Vodstva podjetij v Mariboru in vsej Sloveniji so v tem vročem poletju vse bolj v krizi, na eni strani vlada uvaja sistem trežega gospodarstva, po drugi strani pa delavci ne glede na vse gospodarske okoliščine terjajo vsaj toliko plače, da bi preživeli... Direktorji velikih mariborskih podjetij so že na sredini julija na sestanku na gospodarski zbornici ponudili zaradi takšne situacije kolektivni odstop, svoj odstop pa je ponudil na štrajku delavcem TVT »Boris Kidrič« tudi njihov novi direktor Mitja Zakrajšek, ki je dolžnost prevzel šele koncem maja, ko je na podobnem delavskem štrajku odstopil ugledni direktor Srečko Potočnik, ki so ga delavci dolga leta spoštovali, na koncu pa so ga dobesedno »nagnali« v pokoj. (NIA)

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Tudjman zmagal

samo 40 odstotkov celotnega volilnega telesa. Ne glede na to, če teh 40 odstotkov potem lahko računa v parlamentu na 80 odstotno večino. »Tem ugotovitvam odgovarja hrvaški javni tožilec Vladimir Šeks, ki je obenem eden izmed glavnih voditeljev hadezeje: »Pravila igre so bila znana že pred volitvami. Sicer, kar je meni znano, vse demokracije temeljijo na načelu večine. Obenem pa sem prepričan, da bo HDZ, glede pač na dejstvo, da bomo morali reševati probleme, ki so za obstoj našega naroda prvenstvenega pomena, iskala sodelovanje z opozicijo. Konec koncev se mi zdi, da so sami volilci iz Sabora pregnali ekstremiste vseh barv, tako da ne bo težko najti skupen jezik. Pri tem ne izključujem možnosti, da bi nekako nadaljevali s politiko demokratične enotnosti, ki je obrodila številne rezultate.« S tem se strinja tudi Tomac: »Dejstvo je, da so volilci podprli predvsem umirjene politike in kaznovali pustolovce. Hrvati so volili za Tudjmana, ker so verjetno pravilno doumeli, da bi v tem trenutku neka radikalna sprememba potisnila državo v brezvladje in verjetno v vihrne državljanske vojne. Za razsežnost hadezejeve zmage je kriva predvsem naivnost in narcizoidnost opozicije. HDZ moramo priznati, da ve, kako je treba oblast osvojiti in kako jo ohraniti. Tudjmanova zmagala, pa če drugega ne, bo zaprla usta tistim, sicer omejenim, mednarodnim krogom, ki so stalno dvomili v legitimnost današnje hrvaške oblasti.«

Velja omeniti uspeh Istrskega demokratičnega sveta IDS, ki je v dveh istrskih uninominalnih volilnih okrožjih (Buje in Labin) z absolutno večino izvolil svoja predstavnik, medtem ko je bil tretji kandidat IDS s 42 odstotki glasov izvoljen v Puli.

● Nasilje

Medtem pa je Dobroslav Paraga v imenu svoje stranke dejal, da so bile volitve neregularne in da bi jih bilo treba razveljaviti. Po njegovem bi morali pravaši dobiti kar 35 odstotkov glasov. Obtožil je tudi, da je njegova stranka na volitvah dobila manj glasov, kot je število njenih članov.

Medtem pa je Dobroslav Paraga v imenu svoje stranke dejal, da so bile volitve neregularne in da bi jih bilo treba razveljaviti. Po njegovem bi morali pravaši dobiti kar 35 odstotkov glasov. Obtožil je tudi, da je njegova stranka na volitvah dobila manj glasov, kot je število njenih članov.

Avstrijski zunanji minister dr. Alois Mock je na otvoritvi seminar-

ja za diplomate v Salzburgu včeraj dejal, da boje v BiH lahko ustavi le odločna akcija. Ker doslej podpisanih sporazumov o premirju niso spoštovali, bi, kot meni Mock, morali izpeljati omejeno vojaško intervencijo pod pokroviteljstvom Združenih narodov. Hkrati Mock opozarja na najnost učinkovitosti evropskih varnostnih struktur in na grozodejstva osvajalne politike deportacije ljudi ter na koncentracijska taborišča na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Avstrijski zunanji minister je še dodal, da se Evropa v prihodnje ne sme več zanašati le na globalno kolektivno varnost in da nujno potrebuje regionalne varnostne strukture, »središče evropske varnostne arhitekture pa mora biti Evropska skupnost«.

Zanimiva je tudi izjava odpravnika poslova jugoslovskega veleposlanstva v Ankaru, ki je opozoril Turčijo, da bi pošiljanje orožja v BiH lahko pripeljalo do totalne vojne v tej republiki. Izjavil je, da bi ukinitve embarga na uvoz orožja v BiH, za kar se zavzema Ankara, in dobava orožja BiH lahko imeli hude posledice.

Ministrski predsednik ZRJ Milan Panić pa nadaljuje s svojo diplomatsko aktivnostjo. Tokrat se je vrnil s poti po vzhodnih državah. Obiskal je Romunijo in Bolgarijo, ob vrnitvi pa se je za krajši čas ustavil še v Skopju, kjer se je sestal z makedonskim predsednikom Kiro Gligorovim. Panić, ki se menda namerava po dveh letih vrniti v naročje ameriškega biznisa, je svojim sogovornikom v Sofiji, Bukarešti in Skopju predstavil zamisel o gospodarski uniji balkanskih držav po končanem sovražnostih in odpravi sankcij proti Beogradu. Izjavil je, da je za svojo zamisel dobil podporo, poznavalci pa pravijo, da je Panić preprosto ukradel idejo, ki jo prav te dni Jugoslaviji ponujajo sosednje države - poleg Makedonije še Bolgarija, Albanija in Turčija. (NIA)

Ivan Pregelj

TOLMINCI

XXIV.

Sin ni odgovoril, temveč šel. Mati je stopila za njim. Čuti je bilo, ko je začudeno vzkliknila:

»Matija! Ali si znorel? Kje pa je blago, ki si šel ponj, da si se vrnil s praznim vozom?«

Nato se je še glasneje čudila:

»Pa kakšen si! Ali si se tepel? Ali si pijan? Ali so te roparji na cesti?«

Vlekla je moža v kuhinjo, ga obračala in ogledovala od nog do glave.

»Tak govori! Jezika menda nisi izgubil!«

»Nisem,« je rekel tedaj mož in sedel za ognjišče.

»Bom povedal, če boš verjeti hotela.«

»Zakaj ne bi verjela?«

Stala je ob možu, z rokami uprtimi v boke, močna, zajetna. On pa je bil dobrodušen človek, rahlo pod vplivom njene silne narave. Ta čas ni bil nič kaj podoben prvaku čepovanskih kmetov ali županu. Bil je povabljan, razpraskan in raztrgan.

»Bandel nas je,« je znil.

»Kakšen Bandel?« je vprašala žena. Povedal je, kako so obstopili njega in druge na Kornu biriči in jim zarubili blago. Stepli da so se nato za tovor z onimi, pa da je bilo galjotov več.

Žena je molče poslušala. Potem je rekla: »Kaj pa zdaj?«

»Zdaj,« je zmignil z ramami mož, »ob blago sem. Da le konja niso vzeli...«

»Pa boš tiho? Pa se ne boš pritožil?«

»Vrnili, meni, bodo, če bom vpil!«

Žena je rekla:

»Zberite se, da bo vas več kot biričev, pa dajte po njih. Če ne dajo blaga nazaj, naj pa kožo svojo na prodaj neso. Tako, Matija, bi jaz naredila, ki sem žena, ne pa mož. Kar z vilami pa kosami nad galjote.«

»To je beseda, Bog daj dober večer,« je tedaj pozdravil človek, ki je pravkar vstopil. »Martin Munih sem,« je dejal nato, »iz volčanske fare na Tolminskem pa bi rad govoril z županom Podgornikom.«

»Tu je. Le oglej si ga,« je rekla žena. »Je župan, pa se je dal natepsti, pa še rokav so mu odtrgali kakor pri fantovski tepežki.«

Tedaj je planil Podgornik in viknil:

»Tiho bodi, Mica! Če so me! Saj so tudi druge, pa jim bo še presneto žal.«

»Tako, tako,« je dejal Munih, »sem pa prav prišel. Pogovorili se bomo.«

Mož je zlezal na ognjišče, si sezul čevlje in dejal:

»K Občinarju na Vrata sem mislil, pa sem pot zgrešil. V Trebušo sem pritrpal pa potem lezel čez Kobilico v Čepovan. Pa mi ni žal, da sem bil v Trebuši.«

Dolgo v noč je nato pripovedoval Munih Podgorniku o tolminskem uporu. Potem je legel za nekaj ur za peč. Zgodaj zjutraj je krenil na pot proti Gorici. Snežilo je in vihar je strupeno vlek. Preden je odšel, je bil izpil vrč vina. To ga je zdaj grelo.

»Proti Gorici piha,« je mrmral sam pri sebi, »kar samo me žene. Pa bo vstal vihar, ki nas na sto in sto ponese. Takrat, Gorica...«

Od Lokva je bilo čuti zvon. Mož je snel kučmo in se pokrižal. Potem je mislil: »Ali ne molimo? Kaj se je ustil zadnjič Id-

Ilustriral Klavdij Palčič

rijski, da nismo kristjani? Gobec! Še fajmoštri so biriški postali.«

Pripomnil je:

»Hvala Bogu! Vsi pa ne!«

Po samotni poti v snežnem metežu je prišel v Grgar. Mislil je iti drugod. Čez Leskovec na Kal in Lom. Pa ga je vihra gnala kar po cesti. V Grgarju je izvedel, da je tudi iz te vasi nekaj kmetov strahoval Bandel.

»Pameten človek,« je dejal Martin bridko, »ta Bandel. Na Tolminsko bi moral priti. Prihranil bi mi obuvalo in glas, ki se bijem za pomagači v naši pravdi.«

Potem je menil:

»Podgornika pa je žena gospodar. Čepovanska županja!«

Stanovi

Poglar Strassoldo je naznanil stanovsko sejo. Ob določeni uri sta bila v zbornici sobi šele dva zastopnika, Ignacij Cristoforutti kot duhovski član cerkve v Šempasu pa Ivan Pavel Radetič. Drugi gospodje so začeli prihajati šele ob mraku. Sluge so nazgali troje lestencev in prinesli na odborniško mizo mogočne sklade papirja in šop gosjih peres. Iz prednje sobe je bilo slišati glasen pogovor prihajajočih. Istočasno so vstopili trije odborniki: Orzon, Delmestri in Attems. Anton baron Orzon je bil droban človek, skrbno zapet do nosu, ki mu je v močni veličini visel brazzobemu nad stisnjene ustnice. Delmestri je bil izredno skrbno oblečen, vsiljivo dvorljiv, spreten mešetar, ki so se ga svoj čas na Dunaju bali od direktorja bančne deputacije pa do zadnjega sluge. Anton grof Attems je bil skromen in tih gospod. Vsi trije so segli odborniku Cristoforuttiju v roko. Radetiču je poki-

mal samo Attems. Kmalu za odborniki je prišel podglavar.

Dvorana se je začela polniti. Desno krilo so zavzeli uglednejši in višji stanovi, levo stran so zasedli člani mlajših in nižjih plemiških rodbin. Kar je bilo duhovskih zastopnikov, so sedeli vedno tukaj za odličnjaki na desni. Deželni knezov kakor navadno ni bilo. Za praznimi knežjimi sedeži je sedel prvi Jakob Anton Coronini, najpremožnejši med domačim plemstvom, odkar je bil združil v svoji roki posestva po stricah in umrlem bratu. Njemu ob strani je bil rezen in dobrodušni Julij Cezar Colloredo, ki je slovel za strastnega lovca. Ob njem sta sedela glavarjeva sorodnika Filip in Nikolaj Strassoldo. Nikolaj je bil mlad junak, vroče krvi in vzburljiv bojevnik, ki je za vsak nič pozival na dvoboj. Damam n znal dvoriti, oboževal je svojo lastno sestro, ki je postala pozneje žrtev nekega nasilneža. Nikolaj je maščeval sestro in umrl zato kot morilec pod rabljevim mečem. Bil je živo nasprotje Filipa, poznejšega komisarja in deželnih katastralnih zadevah, človeka za mirno navrho in hladnim razumom. Za njima je sedel nezatni Klavdij Delmestre, zanemarjen človek, ki je bil redno zaspan. Tu sta bila Peter in Jakob Mels iz rodu Colloredov. Stari Jakob je bil gluhi in se je zato kaj glasno posluževal brata kot svojega ušesa in tolmača. Za njima je sedel devinski gospod grof Josip Thurn. Bil je živo nasprotje nasilnega Jeronima iz nesrečne furlanske rodovine. Zadnji na desni je bil grof Josip Dornberg, čigar grb je bil zlata vaza z aloo. Duhoviti Rabatta, ki mu je bila žena iz rodu Dornbergov, je dejal o neki priliki, da je zlata vaza preveč. Dornbergi so bili namreč obubožali. Da bi utegnili tudi aloa pomeniti usodo tega rodu, Rabatta še ni vedel, ker ni mogel slutiti,

da dočaka dvoje rodbinskih članov stoletno starost, in sicer Ivan Ignacij in neomožena Ana, ki je umrla za svojima tudi skoraj stoletnima, neomoženima sestrama l. 1774 v sto in tretjem letu svoje deviške starosti.

Levo krilo v zbornici so zasedli številneje nižji plemiči, brata Ludovik in Ferdinand Formentini, Miha in Ivan Radetič, ki sta bila vnuka onega Mihaela, ki je rešil kranjskemu glavarju Lenkoviču pri Kaniži življenje. Njiju rod je potekal iz bosenske kraljevske rodbine Radivoja in junaka Petra Radeca. Tu so sedeli še Ferdinand pl. Neuhaus, Andrej Edling, Anton Grabec, Lovrenc de Grazia, Jakob Anton Morelli in Franc pl. Suardo.

Stanovske seje, ki so se vršile brez strogega notranjega reda, so ustvarile v zbornici dvoje strank. Levica je videla v desnici mogotce, vlade željne privilegirance. Desnici so bili levi »novi ljudje«, neotesani in siloviti mladini, željni deželnih služb. Podglavar se je zastonj trudil, da bi zlomil to dvokrilnost. Pa je bilo v zbornici tudi dokaj osebnega nasprotstva med člani. Podglavar se je bil prepričal, da je laže z desnico. Zdaj je premišljal, kako bi že v uvodni besedi zavrnil kar najbolj pikro in vendar dostojno one ne levici, ki so javno smešili delo stanovskega odbora v zadevi mesnega davka. Ni našel take besede, pa je zato začel s težko slovesnostjo užaljenega uradnika. Časi da so resni, je dejal, treba da bo vseh moči in resne volje, da zbornica izvrši nalogo, katero ji vsiljujejo razmere. Ni prav, da se javno smeši delovanje odbora in tudi on sam kot podglavar. Tako počenjanje je zahrbtno, nečastno in nevarno.

Mladi na levi so se potuhnili. Tedaj je označil podglavar namen seje. Zbornica naj razprav-

lja o zadevi mesnega in vinskega davka. Žal, da je prišel pred dvema letoma ta davek v roke nevarnemu, odločnemu človeku, ki zdaj škoduje javnemu miru in jemlje ugled zbornici pri bančni direkciji. Ve sicer, da so celo v zbornici taki, ki se vesele Bandelovega početja.

Zopet se je levica vznejemirala. Podglavar je nadaljeval, da morejo tako delati pač samo nerazsodni ljudje, ki ne pomislijo, da sami sebe sramote, ko grdiijo odbor. Kdor ima njemu kot voditelju deželnih poslov ali pa odboru kaj očitati, v zbornici naj pove, kjer je kraj za to.

Besede so zalegle, dvorana je bila tiha, le gluhi Mels je poizvedoval pri bratu za vsebino tega, česar ni čul. Podglavar je rekel, da prehaja na dnevni red. Gospodom da je že znano, je dejal, da so se mesarji v mestu uprli in zaprli mesnice. Kot podglavar je to zadevo že sam uredil. Zbornica je priznalno zamrmrala. Je pa zadeva hujša, kakor bi bilo pričakovati. Bandel da je postal sploh nevaren vsemu redu v deželi. Zato je treba nujnih sklepov, da se zlo zajezi, preden bo prepozno. O tem da bo poročal gospod odbornik Delmestri kot večšak.

Že iz načina, kako se je Delmestri dvignil in brskal v papirjih pred seboj, je bilo spoznati, da se je mož pripravil, četudi je skušal vzbuditi vtis, da bo govoril neposredno. Ivan Pavel Radetič je celo sumil, da gre za prazno igro. Mož je bil med resnimi v zbornici, le prilike ni našel, da bi govoril. Ni bil vsiljiv. Delmestri je začel govoriti hitro in gladko. Bil da je dolgo let pooblaščenec stanov pri bančni deputaciji, je rekel, zato da pozna razmerje deželnih financ do banke. Preden pa spregovori o tem razmerju, naj gospodje v zbornici dovolijo, da jim prečita odlomek iz nekega rekurza, proti nekemu odloku iz časov glavarja Friderika grofa Lanthierija, da se ne smejo izvažati živila iz dežele: »Goričani,« je bral, »katerim prodajamo svoje živinske pridelke, zahtevajo od nas, naj bi samo njim dajali svoje blago, in vendar mi nismo nikoli zahtevali od njih, naj samo nam prodajajo svoje vino. Prepoved, da ne smemo svojih pridelkov prodajati čez mejo, pomeni toliko, kakor ukaz, naj svoje blago prodajamo Goričanom po tisti ceni, ki jo sami določijo, in da ne smemo imeti na prodaji več slanine in masla, kakor tega blaga použijejo Goričani!« Vpraša gospode, ali se jim ne zdi tak ugovor kaj močno značilen za neke vrste ljudi v deželi in neko posebno pravno naziranje. Ali gospodje kaj mislijo, kdo so, ki so tako rekurirali?

»Neumni niso bili,« je pripomnil grof Jakob Anton Coronini.

»Tolminci so,« se mu je poklonil smehljaje se Delmestri. Zbornica se je zasmejala.

»Tolminci,« je ponovil Delmestri. »To so tisto zakrknjeno in trmoglavo ljudstvo, ki že od l. 1532 prizadeva deželi nešteto sitnosti. Prvič so se uprli turškemu davku in se sklicevali na neke svoboščine in cesarske pravice. Pozneje so se upirali ureditvi davčne knjige, potem kolkovnemu davku, potem so se protivili vojnemu krajcarju, davku od ognjišč, dachu od soli in zadnje čase davku od vina in mesa. Od l. 1706 do te ure dolgujejo zaostankov točno 30.000 goldinarjev. Pa še vedno se tudi zdaj sklicujejo na svoje pravice.«

(se nadaljuje)

Dokument načelnikov v občinskem svetu Sedež nove ladjarske družbe mora biti Trst

Nova Pomorska palača, sedež Tržaškega Lloyda (Foto Magajna)

Rekapitalizacija družbe na osnovi novega industrijskega projekta in ohranitev njena sedeža v Trstu na podlagi strateških in ne zgolj lokalističnih kriterijev sta temeljni zahtevi v dokumentu o Tržaškem Lloyd, ki so ga včeraj dopoldne sprejeli načelniki svetovalskih skupin v tržaškem občinskem svetu. Pobudo za sestanek je dala Demokratična zveza potem, ko je upravni svet grupe Finmare formalno sklenil združiti v eno samo družbo največja italijanska javna ladjarja, Tržaški Lloyd in genovska Italia di Navigazione.

Včerajšnjega sestanka na županstvu so se udeležili predstavniki KD, LpT, PSI, SKP, PRI, zelenih in seveda Demokratične zveze, poleg politikov pa tudi številni zastopniki sindikalnih zvez CGIL, CISL in UIL ter podpredsednik upravnega sveta Tržaškega Lloyda Fulvio Anzelotti. Politiki in sindikalisti so vsekakor soglašali o nekaterih bistvenih točkah, zbranih v dokumentu, ki sicer ne more dobiti značaja resolucije, ker še ni občinskega odbora. Vendar ga bodo načelniki vseeno predložili občinskemu svetu v odobritev, s čemer bo dokument dejansko postal stališče vsega mesta.

Načelniki občinskih svetovalskih skupin v dokumentu zahtevajo tudi nujen sestanek s predsednikom deželnega odbora, povrh pa izražajo pričakovanje, da bodo v zadevo posegli tudi pristojno ministrstvo, ministrski podtajnik Camber, vsi tržaški parlamentarci in celo sam predsednik

vlade Giuliano Amato. Pomembna točka dokumenta pa zadeva tudi tržaško pristanišče. Podčrtana je namreč tesna vez med pristaniščem in Lloydom, ki s svojimi devetimi ladjami ostaja med drugim eden največjih uporabnikov sedmega pomola. (Naj dodamo, da ima genovska Italia samo pet ladij).

Predstavniki sindikalnih organizacij pa so na včerajšnjem sestanku poudarili predvsem potrebo po obrambi protokola med grupo IRI in Deželo FJK, ki predvideva oblike posvetovanja pred sprejemanjem kakršnihkoli pomembnejših odločitev v zvezi z navzočnostjo javnega podjetništva na ozemlju. V tem smislu so predstavniki CGIL opozorili zlasti na nevarnost, da bi preustroj javnega ladjarskega sektorja negativno vplival ne samo na tržaške pomorske prevoze, temveč tudi na samo vlogo italijanskega javnega ladjarja v mednarodni panorami. Povrh so sindikalisti spomnili tudi na dejstvo, da so z upravo Lloyda podpisali sporazum o odvečni delovni sili, ki bi ga v primeru pomanjkanja jamstev o razvidnosti operacije združevanja utegnili tudi razveljaviti. V tem smislu - so izjavili sindikalisti - ne gre izključiti niti oklica splošne stavke v septembru. Podpredsednik Tržaškega Lloyda Anzelotti pa je šel celo tako daleč, da je postavil hipotezo o izstopu Lloyda iz grupe Finmare, in to ob podpori Dežele in izdelavi načrta za relansiranje vodnih poti.

Poletni pogovor s predsednikom ZSKD Acetom Mermoljo »Tudi naša kultura kliče k dialogu med različnimi mnenji in stališči«

V poletnem času zgleđa, da tudi kulturno delovanje zamre, odide na bolj ali manj zaslužene počitnice. Vendar ta domneva ne povsem odgovarja resnici. Tudi v poletni soparici se marsikje kujejo načrti za bodoče delovanje in morebitne izjemne podvige na kulturnem področju. O tem smo se pogovarjali s predsednikom Zveze slovenskih kulturnih društev Acetom Mermoljo.

Pred kratkim je ZSKD priredila delovno srečanje v Reziji. Ali nam lahko nakazate, o čem je bil govor na tem srečanju?

Seminar v Reziji je bil v bistvu celodnevno srečanje predsedstva ZSKD, kjer smo bodisi razčlenili vprašanje globalne usmeritve kot zadržali bodoče konkretne pobude. Pogovarjali smo se o tem, kaj naj bo idejna osnova take organizacije, in preverjali pot, po kateri hodimo. Glede konkretnih pobud smo se vsekakor odločili, da bomo jeseni pripravili posvet o kulturni dejavnosti.

Kakšne smernice boste dali svojemu bodočemu delu?

Še vedno je veljavna ugotovitev, da je kulturna zavest tudi kot delo tako na ljubiteljski kot na poklicni ravni eden izmed bistvenih stebrov tako slovenske prisotnosti kot tudi naših odločitev na vseh področjih. Živimo v času, ko se svet in tudi naš mali zamejski svet po svoje fragmentira. Prihaja do več mnenj, različnih usmeritev tako na politični kot na kulturni ravni. Mislimo, da pomenijo v kulturi različne tendence, ki se pojavljajo tudi na ljubiteljski ravni, neko bogastvo. Obenem pa je nujno, da najdejo tudi različna prizadevanja svojo povezovalno, dialog, in da se na ta način omogoči, da sploh pride do realizacije posameznih načrtov. Lepo je, da slišimo različne glasove, hkrati pa ne smemo pozabiti, da je v slogi moč. Tudi v slogi med ljudmi, ki morda različno mislijo.

Omenili ste jesenski posvet o kulturni dejavnosti. Ali bi nam lahko navedli še kak primer?

Delo tako Zveze kot ostalih vodstvenih organov na vsem teritoriju ni omejeno samo na vidne pobude oziroma prireditve, kajti s tem bi pozabili na že kar ogromno delo, ki ga je potrebno opravljati v stikih z deželno in krajevnimi upravami, in na finančna vprašanja, najrazličnejšo pomoč društvom, fiskalne aspekte, ipd. Ne smemo pozabiti, da smo člani ARCI, kar pomeni sodelovanje ne samo z ARCI, ampak tudi z drugimi organizacijami civilne družbe v Itali-

Ace Mermoljo

ji. Poudariti je treba tudi raznovrstno sodelovanje s Slovenijo, posebno z Zvezo kulturnih organizacij Slovenije.

Seveda ima Zveza tudi lastne konkretne pobude. Samo na Tržaškem bi lahko omenili skorajšnji začetek likovne kolonije mladih v devinsko-nabrežinski občini. Potem načrtujemo deželno srečanje otroških gledaliških skupin. Izdali naj bi tudi nekak zbornik spisov Nadje Kriščak, ki se je ukvarjala z ljudskim izročilom, specifično s folkloro. Na Goriškem mislijo okrepiti Bilten in organizirati druge pobude. Prav tako se nekaj pripravlja v Benečiji in Reziji.

Pred zadnjimi upravnimi volitvami je bila ZSKD med pobudniki skupnega dokumenta kulturnih organizacij. Kako je do tega prišlo?

Naša Zveza goji stike s sorodnimi italijanskimi organizacijami civilne družbe. Bistvo tega sodelovanja je, da se oglašamo skupno z ARCI, ACLI in drugimi organizacijami, in da zastavljamo tudi političnim komponentam in javnim ustanovam konkretna vprašanja, konkretne zahteve. V tem smislu je treba tudi razumeti skupno pobudo med volitvami v tržaški občinski in pokrajinski svet, ko smo izdelali dokument in se z dokaj jasnimi in konkretnimi točkami predstavili kandidatom vseh strank in jim dali pač možnost, da ga podpisajo ali ne. Poudariti moramo, da je bil med člani tega dokumenta prav odstavek o sožitju z nekaterimi dokaj konkretnimi predlogi. Kot primer naj omenim, da smo predlagali, da bi v tržaški občini ustvarili neko telo ali konzulto, ki bi se specifično ukvarjala s problemom sožitja in dialoga med Slovenci in Italijani v našem mestu. Jasno je, da bi tu, in ne

samo tu, tekla beseda o problemih slovenske zaščite.

ZSKD se je tudi odločila, da slovenskim vojaškim oporečnikom nudi možnost za socialno udejstvovanje?

Zveza ima v sklopu sodelovanj z ARCI možnost, da v vsej deželi sprejme določeno število vojaških oporečnikov. S tem smo začeli pred kakim letom. Opažamo, da med slovensko mladino raste zanimanje za ta alternativni način služenja vojaškega roka, kar ne pomeni, da mladi ne želijo v vojašnico, ampak da želijo ob svojem prepričanju, da ne nosijo orožja, izrabiti čas vojaščine v dejavnostih splošne družbene in socialne koristi. Seveda so to za nas začetki. Pojavlja se tudi kaka težava, vendar mislimo, da nam bo uspelo stvari tako urediti, da bodo lahko naši fantje delali to, za kar so se odločili.

Kot zveza, ki združuje kulturna društva, posvečate pozornost stikom s sorodnimi organizacijami v Sloveniji. Kaj bi nam lahko o tem povedali?

Treba je poudariti, da smo v času velikih sprememb v Sloveniji. Tja do osamosvojitve, med vojno in tudi potem smo tudi kot vodstvo Zveze in ne samo kot posamezna društva dokaj tesno sodelovali z ZKOS. Glede slednje se v sami Sloveniji pojavljajo različna mnenja, pojavljali so se tudi dvomi o smiselnosti obstoja take organizacije. Mi smo zagovarjali, na podlagi naših in italijanskih izkušenj, potrebo, da se ohrani tudi v Sloveniji organizacija, ki združuje ljubiteljsko kulturo, ki je zasidrana v slovenski civilni družbi.

Kakšna je po vašem mnenju slika kulturnega delovanja po naših društvih?

Jasno je, da je delovanje po društvih gibljivo tako na Tržaškem in Goriškem kot v Benečiji. Nekatera močna društva dobro delujejo, imamo pa tudi več manjših društev. Seveda se posebno med temi pojavljajo nihanja v delovanju, večkrat zaradi objektivnih (npr. stiska s prostori) kot tudi zaradi subjektivnih razlogov. Kljub temu je skupna slika takšna, da ne bi mogli govoriti o splošni krizi. V delovanju namreč ne štejemo samo prireditve, ki jih zabeležijo časopisi ali pa radio, ampak smo pozorni tudi na tisto delovanje, ki se dogaja brez velikega hrupa in pompa. In tega je več kot se včasih dozdeva.

Pogovor zapisala
LOREDANA GUŠTIN

V naše mesto prihaja zadnje čase precej odjemalcev iz vzhodnoevropskih držav, ki kupujejo ceneno in poceni blago Tržaški trgovci lahko trenutne težave premagujejo le z domiselnostjo

Če se človek v tej pasji vročini slučajno znajde v Terezijanski četrti, se mu nekako zazdi, da so vznemirljive govorice o recesiji, krizi, pomanjkanju odjemalcev, ipd., le mlatenje prazne slame. Po ozkih ulicah se gneta kar lepo število kupcev, ki po najlonskih torbah sodeč svoje denarnice prazni po tržaških trgovinah. Če mimoidoči radovedno pokuka v kako trgovino v ulici Trento, se lahko na svoje oči prepriča, da imajo nekateri trgovci res polne roke dela. Kmalu mu postane jasno, da ne gre za domačine: madžarsčina se meša s poljščino, hrvaščino, ruščino, nemščino, redkokrat tudi z italijanščino ali slovenščino. V tem babilonu jezikov trgovci vneta razkazujejo svoje blago, prepričujejo svojega potencialnega kupca in se nato domeniijo za denarno enoto, pa tudi brez pogajanja včasih ne gre. Prodajalcu in odjemalcu je že kar samo po sebi jasno, da se cena večine blaga nanaša na kar precejšnjo količino. Nihče nič ne pomeni pa tudi modeli oziroma barve zgleđa, da so postranske važnosti. Kupci z zadovoljstvom polnijo svoje torbe in odhajajo iz trgovine, trgovske pomočnice pa svojo pozornost že posvečajo novim obrazom in novim zahtevam.

Če se radovednež ne nahaja v prodajalni zaradi nakupovalne mrzlice, ampak zato da bi postavil samo kako vprašanje lastniku trgovine, mora potrpežljivo počakati na zaprtje prodajalne, ko si

Odjemalci iz vzhodnoevropskih držav se po nakupovanju odpravljajo domov (Foto Križmančič)

trgovec vendarle iztrga nekaj časa za pogovor in iz njegovih besed postane kmalu jasno, da je blaginja v tem primeru samo preblisk. Že več mesecev se namreč v naše mesto organizirano odpravljajo po nakupih predvsem skupine Madžarov, Poljakov in Rusov, ki pa se iz povsem razumljivih razlogov ne morejo ponášati s svojo kupno močjo. Kot

nam je razložil predsednik sekcije za trgovino na drobno pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju Egon Meden, ki ima svojo trgovino prav v Terezijanski četrti, omenjene odjemalce kakovostnega blaga sploh ne zanima, poglobitvega pomena pa je cena: točno so obveščeni, koliko kosov blaga lahko dobijo za določeno ceno, ki je običajno najnižja na

tržišču. Večinoma gre za prekupčevalce, ki nato v končno ceno vračunajo še pot in lastni dobiček in zato niso pripravljene potrošiti niti marke preveč. Nekateri poljski prekupčevalci pridejo celo do tega, da štiri ali pet oseb najame avtobus, se pripelje v Trst ter najeto prevozno sredstvo do zadnjega kotečka napolni z blagom, ki ga nato z velikim dobičkom preproda na Poljskem.

Egon Meden meni, da tržaški trgovci na drobno doživljajo najhujšo dosedanjjo krizo. Če hočejo za silo shajati, se morajo prilagoditi zahtevam tržišča, kar posebno v Terezijanski četrti pomeni: prodaja na debelo, nizke cene, specializirana prodaja določenih cenovnih artiklov kot so najlonske nogavice, bombažne ali sintetične majice, cenene telovadne copate in podobno blago.

Po Medenovih besedah so trgovci v tem predelu mesta lahko srečni, ker se lahko na tak način preživljajo. Ostalim tržaškim trgovcem pa res trda prede. Madžarski kupci se namreč ne podajo preko Terezijanske četrti, do lanškega leta sploh niso zahajali na Rdeči trg. Domači kupci pa, poleg tega da se po Medenovem mnenju ne zavedajo vrednosti Terezijanske četrti.

Pomanjšani obtok denarja mogoče največ občutijo manjše trgovine z živili, delikatese, trgovine z lepotilnimi proizvodi, ipd. Marsikateri trgovec ima namreč občutek, da odjemalec porabi neko-

liko več časa za premislek pri nakupu artiklov, ki niso nujno potrebni. Nekateri trgovci, kot lastnik veleblagovnice Guštin v Repnu, so celo mnenja, da se je predvsem zaradi splošne gospodarske krize v sosednji državi njihovo poslovanje zmanjšalo za 40 odstotkov.

Po drugi strani pa, po besedah lastnika draguljarne Malalan, zgleđa, da morajo v sedanjem kriznem obdobju trgovci posebno paziti na ponudbo, ki mora biti karseda izvirna in kakovostna. Cene morajo biti poštene, odjemalcu pa je treba na vsak način ustreči in to z veliko mero prijaznosti. Treba se je tudi posvetiti podrobnostim, ki so se pred časom mogoče zdele odvečne in nebitne, kot je npr. urejenost izložb. Le na tak način lahko trgovine uspevajo in z določeno gotovostjo računajo na napredovanje.

Nobenih večjih težav ne občutijo niti trgovine, ki so se specializirale v določenem področju in so si ustvarile redni krog odjemalcev. Kot primer naj navedemo športno trgovino Papi Sport, ki je se usmerila v planinstvo in še vedno uspešno prodaja športne artikole, kljub temu da se nahaja v Briškikih in ne v centru mesta.

Iz navedenih mnenj in dejstev izhaja, da je uspešnost v sedanjem kriznem obdobju na strani tistih trgovcev, ki se zavedajo, da se bistveni elementi za cvetoče poslovanje imenujejo: domiselnost, iznajdljivost in podjetnost.

L.G.

Zelo uspela prireditev ob 95-letnici nabrežinskega Godbenega društva

»Združene« godbe med skupnim igranjem koračnice pod vodstvom Stanka Misleja (Foto Maganja)

Takšne udeležbe na nedeljskih praznikih in prireditvah, ki si v teh poletnih mesecih sledijo druga za drugo v naših vaseh, kot je bila tista na nedeljski proslavi ob 95-letnici ustanovitve godbenega društva v Nabrežini, domačini že dolgo ne pomnijo. Prav gotovo je bila udeležba velika zaradi pomena same obletnice, saj je nabrežinska godba na pihala v ponos celotni občini. Nekaj pa je k uspehu te prireditve prispevala tudi udeležba članov krvodajalske skupine iz omenjene občine, ki so se temu praznovanju s svojim programom in s svojimi člani pridružili.

»Tudi krvodajalci smo v tej občini zelo aktivni,« nam je povedal Rudi Bortolotti, ki je že 33 let član krvodajalske skupine, ki šteje v omenjeni občini okoli 120 članov. »Želeli smo praznovati naš praznik, skupno s praznikom Godbe na Pihala iz Nabrežine in tako se je vse lepo ujelo in izteklo. Sam sem pred leti igral v godbi bombardin in trombon, danes še samo spremljam njeno delovanje in sem vesel vseh njenih uspehov. Vesel pa sem tudi, da so se tokratnega praznika udeležile godbe iz Brega, Ricmanj, Trebč, Proseka in seveda Nabrežine.

Prireditve so se med drugimi udeležili tudi župan devinsko-nabrežinske občine Vittorino Caldi, predsednik krvodajalske skupine Dino Scipi in pa

seveda v svojstvu glavnega gostitelja tudi predsednik godbenega društva Nabrežina Karlo Gabrovec.

Kot smo že napovedali, se je nedeljska prireditev v Nabrežini začela na trgu, kjer so se ob 18.30 zbrali člani godb iz Brega, Ricmanj, Trebč, s Proseka in seveda domače. V dolgem sprevodu so godbe krenile do igrišča Sokola, kjer je bila osrednja prireditev. Skupaj so godbe pod vodstvom Stanka Misleja in Sergia Gratona zaigrale dve koračnici, nakar je vsaka gostujoča godba izvedla daljši program. Tokrat domačini niso imeli solističnega nastopa, pač pa so kot gostitelji in slavljenci prejeli številne pohvale, nagrade in darila. V imenu občinske uprave je nabrežinski godbi na pihala čestital župan Vittorino Caldi, posebno priznanje pa je šlo tudi dolgoletnemu dirigentu Stanku Misleju, ki je član godbe že četrto stoletja in vsi upajo, da bo z njo sodeloval še vrsto let, najmanj do stoletnice godbe, ko bo prejel posebno nagrado. Organizatorji zelo uspele nedeljske prireditve v Nabrežini - še enkrat gre poudariti, da sta godba in Združenje krvodajalcev tokrat prvič sodelovali - si seveda nadejajo, da bo proslava ob stoletnici še bolj uspela od nedeljske, ko so s prvim ljudskim praznikom počastili 95-letnico obstoja in delovanja domače godbe na pihala. (nl)

Sredstva za uveljavljanje enakih možnosti

Deželna komisija za enake možnosti med moškimi in ženskami poziva Občine in Pokrajine, da predložijo prošnje za finančne prispevke do 20. septembra, na tajništvo komisije, v Ul.

Sv. Frančiška 37 v Trstu, če želijo prejeti sredstva, ki jih predvideva deželni zakon iz leta '90.

Komisija je že dala izvoljenim svetovalkam vsa navodila, ki se jih morajo držati, da bodo

prošnje in programi pravilno sestavljeni. Za podrobnejše informacije se interese lahko obrnejo na tajništvo komisije preko »zelene« linije (tel.: 040/55042).

 Publiest Srl TRST - Ul. dei Montecchi 6 Št. IVA: 00790050322			
BILANCA 31. DECEMBRA 1991			
PREMOŽENJSKO STANJE			
AKTIVA	V LIRAH	PASIVA	V LIRAH
Blagajna	167.909	Družbena glavica	30.000.000
Banke	278.189.890	Razni upniki	702.626.864
Razni dolžniki	474.732.098	Sklad odpravnin	13.078.699
Imobilizacije	17.473.636	Razne rezerve	11.035.647
Akt. pripisi in izločitve	4.896.392	Pas. pripisi in izločitve	16.292.102
		Poslovni dobiček	2.792.613
SKUPAJ	775.461.925	SKUPAJ	775.461.925
RAČUN ZGUBE IN DOBIČKA			
DOHODKI		STROŠKI	
Prodaja oglasnega prostora	1.208.811.568	Nakup oglasnega prostora	707.378.199
Aktivne bančne in druge obresti	21.139.915	Stroški komercialne in osebja	428.113.229
Izredni prihodki	5.747.971	Davki in takse	17.478.100
Aktivne izločitve	4.898.392	Bančni stroški	8.315.959
Razni dohodki	2.093.487	Obresti na dolgove	1.090.685
		Knjigovodski odpisi	5.011.407
		Skladi	12.198.698
		Spolni stroški	51.435.725
		Izredni stroški	5.155.618
		Pasivne izločitve	5.712.400
		Poslovni dobiček	2.792.613
SKUPAJ	1.242.691.333	SKUPAJ	1.242.691.333

PRILOGA 2
 Od 1.10.1990 je Publiest Srl edini zastopnik oglaševanja v PRIMORSKEM DNEVNIKU z območja Furlanije-Juljske krajine. Pogodba z založnikom ne predvideva zamčenega minuma. Prodaja oglasnega prostora za PRIMORSKI DNEVNIK je znašala Lir 611.377.007 (od tega javnim ustanovam Lir 52.372.590), nakupi pa Lir 397.395.054. Način plačila založniku: 90 dni d.f. Način vnovčenja prodaje: direktna nakazila v 30, 60 dneh oz. potom bančne pobotnice.

V dolinski občini primanjkuje vode

Uprava Občine Dolina vabi prebivalce Mačkolj, Prebenege in Križpota, naj omejijo porabo vode, ker je zaradi suše primanjkuje v občinskem vodovodu.

razne prireditve

ŠD Breg prireja 8., 9. in 10. avgusta PRAZNIK V PREBENEGU.

kino

ARISTON - 21.30 Amantes i. Victoria Abril.
 EXCELSIOR - Zaprt zaradi počitnic.
 EXCELSIOR AZZURRA - Zaprt zaradi počitnic.
 NAZIONALE I - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 Omicidio incrociato, i. Chuck Norris.
 NAZIONALE II - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 La tenera canaglia, r. John Hughes, i. James Belushi, Kelly Lynch.
 NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Esperienze innaturali di Lorain, □□
 NAZIONALE IV - 17.00, 18.40, 20.30, 22.15 Toto le heros, r. Jaco Van Dormael.
 GRATTACIELO - Zaprt zaradi počitnic.
 MIGNON - Zaprt zaradi počitnic.
 LJUDSKI VRT - 21.15 Un medico, un uomo.
 EDEN - 15.30, 21.30 Mamma ho perso l'uccello, □□
 CAPITOL - 16.30, 18.15, 20.10, 22.10 Rotta verso l'ignoto, i. William Shatner, Leonard Mimoy.
 LUMIERE - Zaprt zaradi počitnic.
 ALCIONE - Zaprt zaradi počitnic.
 RADIO - 15.30, 21.30 Babe, la bestia in calore, □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

koncerti

Gledališče Verdi Simfonična sezona '92
 Do 4. septembra se nadaljujejo vpisovanja za abonmaje (red A) pri blagajni gledališča na trgu Unità. Blagajna bo zaprta do 1. septembra 1992.
Grad sv. Justa Straordinario estivo
V nedeljo, 9. avgusta, ob 21.30 bo na sporedu celovečerni koncert kantavtorja LIGABUE.
V četrtek, 13. avgusta, ob 21.30 celovečerni koncert JAMES TAYLOR QUARTETA.
V nedeljo, 30. avgusta, ob 21.30 celovečerni koncert skupine PITTURA FRESKA.
 Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni UTAT v Pasazi Protti.

razstave

V kavarni Caffè degli specchi je na ogled razstava kraških pokrajin slikarke LILI LUPIERI. Razstava bo odprta do 13. septembra.
V galeriji Muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 je na ogled razstava "Od Canove do Burija - Muzej se predstavlja".
Na Gradu sv. Justa - Bastione fiorito je odprta retrospektivna antološka razstava kiparja GIUSEPPEJA NEGRISINA. Razstava bo odprta do 30. avgusta vsak dan od 10.00 do 12.30 in od 16.30 do 19.00.
V kavarni Stella polare razstavlja svoja dela slikarka ZORA KOREN SKERK. Razstava bo odprta do konca avgusta.
Pri Briščikih 9/A je odprta umetnostna galerija in razstava umetnostne obrti v kraškem marmorju PAVLA HROVATIČNA.

včeraj - danes

Danes, TOREK, 4. avgusta 1992
 JANEZ
 Sonce vzide ob 5.52 in zatone ob 20.30 - Dolžina dneva 14.38 - Luna vzide ob 13.04 in zatone ob 23.02.
Jutri, SREDA, 5. avgusta 1992
 MARIJA
VREME VČERAJ: temperatura zraka 28,8 stopinj, zračni tlak 1014,6 mb raste, veter 4 km na uro severozahodnik, vlaga 68-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 26,7 stopinj.
ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Alessia Parisato, Andrea Vecchiet, Simone Gonni, Jasmine Dugovac, Loris Vocchi, Marty Vascotto Pizzi.
UMRLI SO: 57-letni Nello Zaccaron, 70-letni Giuseppe Reolon, 81-letna Emilia Savi, 70-letni Renato Codiglia, 80-letna Albina Doimi, 89-letni Stefano Bolobichio, 76-letni Ferruccio Picciola, 70-letni Luigi Lauri, 54-letna Pierina Grisovich, 84-letni Emilio Martini, 82-letna Antonia Zakinja, 68-letna Luisa Vocino, 54-letni Zvonimiro Sluga, 90-letni Altinero Campagnaro, 69-letni Italo Iacopin, 72-letna Libera Skerl, 70-letna Maria Annunziata, 62-letni Umberto Cottiga, 72-letni Giuseppe Pangher, 85-letna Albina Chenda, 78-letni Haydn Kirk.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 3., do nedelje, 9. avgusta 1992
Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
 Trg Piave 2 (tel. 361655), Ul. Felluga 46 (tel. 390280), Lungomare Venezia 3 (Milje) (tel. 274998).
OPCINE, Proseška 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
 Trg Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).
OPCINE, Proseška 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30.
 Ul. Bernini 4 (tel. 309114).
ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA
URAD ZA INFORMACIJE KZE
 Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
 Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

menjalnica

	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1118,30	1090.—	
Nemška marka	754,95	745.—	
Francoski frank	223,60	220.—	
Holandski florint	669,73	660.—	
Belgijski frank	36,663	35,50	
Funt šterling	2145,75	2135.—	
Irski šterling	2011,80	1990.—	
Danska krona	196,40	194.—	
Grška dramma	6,153	6.—	
Kanadski dolar	943,30	890.—	
Japonski jen	8,769	8,55	

KD Igo Gruden in ŠD Sokol se iskreno zahvaljujeta Občini Devin-Nabrežina, Hranilnici in posojilnici iz Nabrežine, trgovini z gradbenim materialom Terčon-Clarici in vsem ostalim, ki so na razne načine pripomogli k uspehu letošnjega Poletnega centra v Nabrežini.

čestitke

Včeraj je ugasnil drugo svečko naš **MARKO DEBERNARDI**. Zvrhan koš poljubčkov mu pošiljata mama Mara in očka Franko.
Danes, 4. avgusta, praznuje svoj 21. rojstni dan DIMITRI RADETTI. Vse najboljše mu želijo Irena, Katja, Tamara, Tanja, Martina in še vsa »klapa« maturantskega izleta.

Včeraj je res praznični dan bil, ko je s prijatelji
bas BORIS
 40 let slavil.
 Da bi kot doslej delal, pisal in pel še za nešteto let mu je s pesmijo želel
 Tržaški oktet

Marji in Marku se je pridružila mala
LUCIJA
 Čestitajo jim Fantje izpod Grmade in Dekliški zbor Devin

razna obvestila

Solidarnostni odbor poziva širšo javnost, da prispeva za pomoč beguncem iz BiH. Zbrana sredstva bodo izročena Rdečemu križu Slovenije, ki se na vse bolj dramatičen način sooča s problemom številnih beguncev. Finančne prispevke je mogoče nakazati pri sledečih slovenskih denarnih zavodih: Tržaška kreditna banka, Hranilnica in posojilnica Opčine ter Hranilnica in posojilnica Nabrežina.
25. olimpijske igre na velikem ekranu v prostorih KD Rdeča zvezda v Salezu vsak večer od 20.30 dalje. Vabljeni.
Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši sporoča, da bo v avgustu zaprta.
Sklad "Mitja Čuk" obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za poletno središče. Vpisovanje je na Narodni ulici 126 - Opčine.

mali oglasi

OSMICA je odprta do 27. avgusta - Zajčja farma v Repniču.
OSMIKO je odprl Miro Žigon v Zgoniku.
PRODAM avto citroen AX 10E. Telefoni-rati ob urah obedov na št. 304932/390698.
PRODAM mercedes 250 coupé, letnik 71, v zelo dobrem stanju, tel. 229234.
PRODAM fiat 128 po ugodni ceni, tel. ob večernih urah na št. 200570.
PRODAM fiat tipo 1600 SX, letnik december 91, sive metalizirane barve, v odličnem stanju. Tel. v opoldanskih urah na št. 200172.
UNIVERZITETNA študentka nudi lekcije iz angleščine, tel. 229234.
KEMIJSKI inženir nudi lekcije iz matematike, fizike in kemije, tel. 229234.
DAJEM V NAJEM dobro vpeljana trgovino kruha v mestu. Za informacije tel. na št. 414673 od 9. do 12. ure razen ob sobotah in nedeljah.
NUJNO IŠČEM v najem opremljeno dvosobno stanovanje v Škofijah ali Plavjah. Tel. zvečer po 20. uri na št. (040) 228338.

prispevki

V spomin na brata Rudija daruje Zdravko Žerjal 50.000 lir za Zvezo borcev Boljunec.
 V spomin na Borisa Debeljuha darujeta Alenka in Pino 100.000 lir za KK Bor.
 V spomin na Dragico Pantini por. Fabiani daruje Marija Pirc vd. Milič 20.000 lir za ŠK Kras.
 V spomin na pokojnega Vasilija Michelija darujejo sošolci mame Pine 340.000 lir za Skupnost družina Opčine.
 Bivši gojencev Slovenskega dijaškega doma v Trstu Marčelo Prodan daruje 30.000 lir za obnovno deklishega doma v Dubrovniku.
 V spomin na Rudija Žerjala daruje družina Mihalič 50.000 lir za PPPZ Pina Tomažič.
 V spomin na pokojnega Vasilija Michelija darujejo sošolci mame Pine 340.000 lir za Skupnost družina Opčine.
 Ob smrti drage mame daruje hči Ada 100.000 lir za KD Primorsko Mačkolje.

Mittelfest končal Obračun pozitiven

ČEDAD — Z nočnim ognjemtom se je v Čedadu zaključila druga izvedba Mittelfesta, srednjeevropskega festivala gledališč, glasbe, plesa, lutk in filma. Prvi obračun čedajske manifestacije je vsekakor pozitiven in to z vseh vidikov. Prireditve je vak dan obiskovalo veliko gledalcev, kakih tisoč na dan, predstavljena dela so bila na visoki umetniški ravni in kar je najvažnejše, Mittelfest se je dokončno zasidral v ta prostor in predstavlja izreno važen mejnik v kulturnem dogovarjanju med narodi Srednje Evrope.

Letošnji festival je bil v celoti posvečen Franzu Kafki, njegovemu delu in njegovi sporočilnosti. Kompleksnega avstrijskega misleca bo zato prihodnja izvedba Mittelfesta zamenjala z nečem naravno nasprotnim, s satiro in smehom. Tako je na srečanju v Čedau povedal češkoslovaški umetnik Jiří Menzel, ki bo postal umetniški vodaja prihodnje izvedbe. »Vsebinska tretjega Mittelfesta,« je naglasil, »noče biti beg od vsakdanjih srkbi. Predstavlja namreč voljo po premagovanju Kafkovega sveta, v katerem smo vsi vključeni.«

Smeh in satira torej vabita na tretji čedajski festival, ki je tudi ob tej priložnosti postavil večjezično mesto za nekaj tednov v središče srednjeevropskega kulturnega dogajanja.

RUDI PAVŠIČ

Slovenski oktet v Čedau

V Sloveniji koncert tria iz Bologne

V dneh od 25. julija do 27. julija so nastopili trije glasbeniki iz Italije pod imenom Gruppo strumentale-Phonurgia-Nova v župnijski cerkvi v Tolminu, Cerknem in Kobaridu. Prvo trobento je igral Antonio Quero, drugo trobento Marco Vestiboli, na orglah pa jih je spremljal Giuseppe Monari.

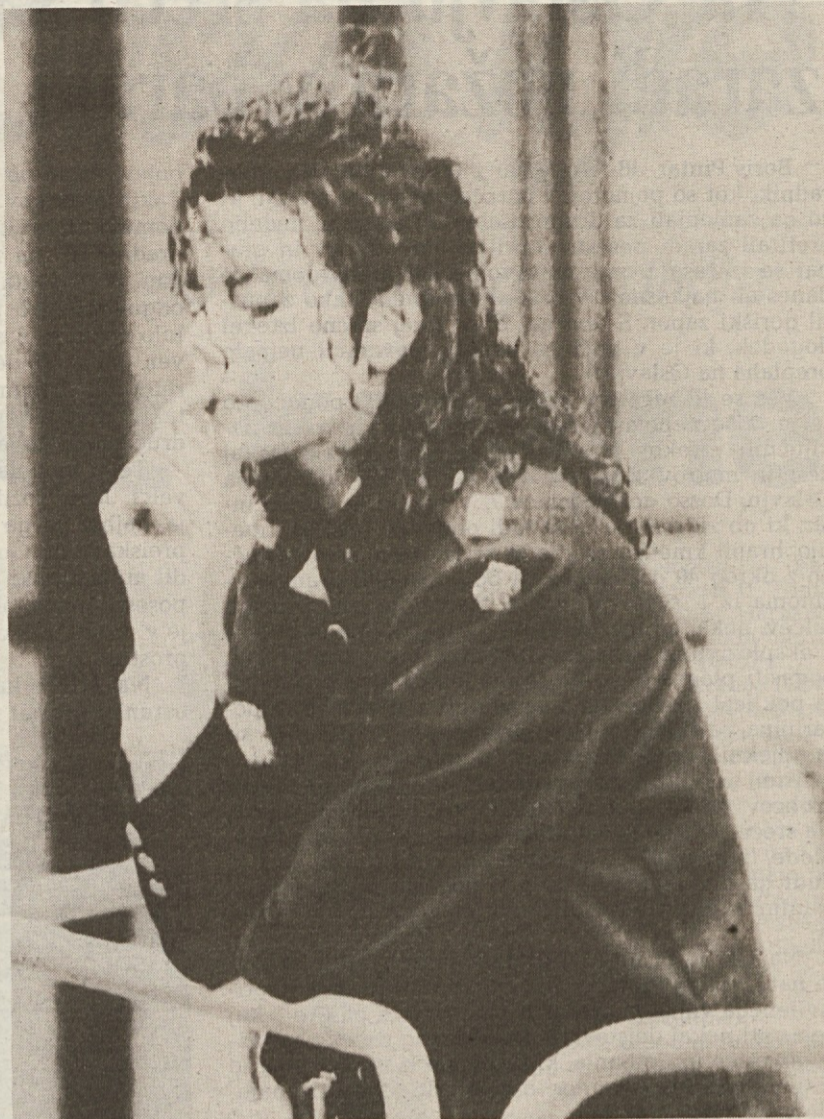
Program, s katerim so gostovali v Sloveniji, je bil raznolik, segal je od baročnih do sodobnejših avtorjev. Po vrstnem redu so se zvrstili sledeči skladatelji: Arcangelo Corelli, Johann Sebastian Bach, Alan Hovhanness, Marco Enrico Bossi, Pietro Vejvanosky, Georg Friedrich Händel, Valentin Rathgaber in Alessandro Stradella.

Glede izvedbe koncerta naj povemo, da so nastopajoči glasbeniki navdušili občinstvo. Njihova igra je bila gibčna, prodorna, dovolj zanesljiva, tudi vsako melodično linijo in okraske so lepo izpeljali. Posebno naj pohvalimo izvedbo skladbe Ave Maria za orgle italijanskega skladatelja in organista Maria Enrica Bossija, ki je bila poglobljena in razmišljujoča. Poleg dobrega organista sta se tudi izkazala oba trobentača, saj sta skrbela za tekočo interpretacijo na koncertu.

Vsi trije mladi nastopajoči glasbeniki so se izsolali na glasbeni akademiji v Piacenzi, vendar se še vedno izpopolnjujejo dalje, saj želijo s svojo igro navdušiti še veliko poslušalcev in ljubiteljev visoke glasbene umetnosti.

ADA KLINKON

V skrbeh za Michaela

Dvajsetletna Španka Eva Salvador je v nedeljo pred Dorchester hotelom v Londonu potrpežljivo čakala na novice o zdravju njenega pop idola Michaela Jacksona, ki je zaradi nenadne boleznii v soboto odpovedal koncert v Londonu. Britanski časopisi so se razpisali o Jacksonovi fizični in psihični izčrpanosti, toda zdravniško poročilo je zaskrbljeno špansko mladenko brž potolažilo; njen Michael bo najbrž že jutri lahko spet začel prepevati (Telefoto AP)

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Slovenija 1	TV Koper	RADIO TRST A	
6.50 Aktualno: Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 10.00) dnevnik 1 Nad.: Chateauvallon 9.05 Variete: Macario, storia di un comico 10.05 Nan.: E' proibito ballare 11.30 Variete: Unofortuna 12.00 Vreme in dnevnik 1 12.25 Nan.: La signora in giallo (i. A. Lansbury) 13.30 Dnevnik 1 in Tri minute 14.00 Olimpijske igre: v studiu, 14.30 lokostrelstvo, košarka, 15.00 skoki v vodo konjeništvu 16.30 Mladinski variete: Big! 17.30 Nan.: Il cane di papà 17.55 Danes v Parlamentu 18.00 Dnevnik 1 18.10 Nanizanka: Blue jeans 18.40 Dok.: Atlante DOC 19.20 Šport: V Olimpiadi 19.40 Aktualno: Il naso di Cleopatra 19.50 Vreme in dnevnik 20.40 Kvarbove posebnosti 21.40 Dnevnik - Olimpiada 21.55 Film: Marathon (dram., ZDA 1988, r. T. Young, i. David Carradine) Nanizanka Hitchcock 23.30 Dnevnik in vreme 24.00 Danes v Parlamentu	6.50 Nanizanke in risanke 8.40 Aktualno: Galatheus 8.50 Rubrika: Verdissimo 9.10 Film: I due compari (kom., It. 1955) Nad.: Stagioni 10.45 Nan.: Kratke vesti 11.30 Nan.: Lassie, 12.10 L'arca del dottor Bayer 13.00 Dnevnik in Dribbling in vremenska napoved 13.45 Nad.: La clinica della Foresta Nera, 14.35 Santa Barbara 15.20 Aktualno: Ristorante Italia (vodi A. Clerici) 15.35 Nan.: Saranno famosi 16.30 Olimpijske igre, vmes (17.20) iz Parlamenta in vesti iz Milana 19.35 Vreme in dnevnik 20.15 Šport: Dribbling - O Olimpiadi 20.35 TV film: La morte al telefono (krim., ZDA 1990, r. Alan Metzger, i. Patrick Duffy) 22.10 Aktualno: Koncert za AIDS, vmes (23.15) dnevnik in vreme 0.10 Variete: Il cappello sulle 23 (vodi R. Fumetto) 0.50 Film: La carica dei 600 (pust., ZDA 1936)	7.00 Drobc, danes v kioskih 8.55 Olimpijske igre: v studiu, 9.00 kajak, 11.00 badminton, lokostrelstvo, namizni tenis, 12.15 v studiu, 12.45 kajak, 13.00 jadranje 14.00 Deželne vesti 14.10 Popoldanski dnevnik 14.25 Glasba: Orchestra! 14.50 Koncert za Evropo 15.30 Film: Il figlio di Aquila Nera (pust., It. 1968, r. J. Reed, i. D. Palmer) 17.00 Film: Il turno (kom., It. 1981, r. Tonino Cervi, i. Vittorio Gassman, Laura Antonelli) 18.40 Risanke: BlobCartoon 18.50 Vremenska napoved 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Olimpijske igre: v studiu, konjeništvu, dviganje uteži, 20.00 boks, sabljanje 23.00 Dnevnik ob 22.30 23.15 Nan. Perry Mason: Il mantello piumato 0.05 Variete: Stasera che sera! - Johnny sera 1.00 Dnevnik, pregled tiska 1.25 Film: Teschi di diamante (dram., VB 1990)	10.20 Spored za otroke: Zgodbe iz školjke 11.10 Nekoč je bilo življenje 11.35 Ljudje in psi 12.00 Poročila 12.05 TV dnevnik BIH (pon.) 12.05 Video strani 15.30 Napovednik 15.35 Sova, vmes nan. Stara vohunska mačka ter nadaljevanki Hitler naprodaj in Hemingway 17.55 Poslovne informacije 18.00 Dnevnik 18.10 Spored za otroke: risana serija Biskvitki 18.35 Svet poroča 19.15 Risanke in Napovednik 19.30 Dnevnik, vreme in šport 20.05 Osmi dan 21.00 Umetnostni vodnik: Koper - Primorska 21.10 Nad.: Ambasadorkin soprog 22.00 Dnevnik, vreme, šport in Žarišče 22.55 Dok.: Kronika 23.20 Napovednik 23.30 Sova, vmes nanizanka Problemčki, nad. Hitler naprodaj ter Glasbeni utrinek V stegah centralne Azije (A. Borodin) 0.50 Svet poroča	16.00 Film: Tri za Jamie Dawn (dram., ZDA 1956) 17.25 Film: Oklahoma Annie (western, ZDA 1952, r. R.G. Sprigsteen) 19.00 Vsedanes - TV Dnevnik 19.30 Nadaljevanka: Ryan 19.55 Nan.: Joe Forrester 20.40 Film: Črni blisk (kom., Nem. 1958, r. Hans Grimm, i. Toni Sailer) 22.20 Vsedanes - TV Dnevnik 22.30 Arhitektovi nasveti 22.40 Film: Oklahoma Annie	14.45 Olimpijski studio 14.55 OI: skoki v vodo-stolp M (finale), 17.30 lokostrelstvo Ž, 17.45 badminton M in Ž (finale), 18.15 jadranje, 18.30 lokostrelstvo 18.45 Dnevni pregled 20.00 OI: košarka (četrtfinale), 22.00 namizni tenis (finale moške dvojice), 22.30 dviganje uteži (nad 110 kg) 23.00 Dnevni pregled 0.30 OI: boks, 1.00 sabljanje-floret (ženske) 1.15 Olimpijski studio	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koleadar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Jože Plečnik; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.00 New Age; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Stereofonski koncert; 11.30 Odprta knjiga: Kdaj se bo vam nasmehnila sreča?; 11.35 Kantavtorji in šansonjeji; 12.00 Dermoflash; 12.15 Italijanska lahka glasba; 12.40 Evergreeni; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mavrični mozaik: S festivalov; 14.30 Dobrodošlo, poletje; 15.00 Nad.: Skrivnost Etruščanov; 15.15 Orkestri; 16.00 Nazaj k naravi; 16.20 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 W. Shakespeare: Mnogo hrupa za nič; 18.35 Instrumentalna glasba; 19.20 Zaključek.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TELEFRIULI	RADIO SLOVENIJA	
6.30 Aktualno: Na prvi strani 8.30 Nanizanke: Arnold, 9.00 Tutti al college, 9.30 Love Boat, 10.30 La famiglia Bradford - Cupido superstar, 11.30 I Robinson (i. Bill Cosby) 12.00 Kviz: Il pranzo è servito 13.00 Dnevnik TG 5 13.20 Variete: Non è la RAI 14.00 Aktualno: Forum 15.00 Nan.: New York New York - Dovere filiale 16.00 Otroški varieteji in risanke 18.00 Kviza: OK il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna 20.00 Dnevnik TG 5 20.25 Variete: Il TG delle vacanze - Predstavitev 20.30 Aktualno: Affari di famiglia (vodi Rita Dalla Chiesa), 22.00 Le più belle Scene da un matrimonio (vodi D. Mengacci) 22.30 Variete: Il TG delle vacanze 23.00 Aktualno: Italia - Missione nello spazio (vodi Jas Gawronski), (24.00) Dnevnik TG 5 0.40 Spored non stop	8.30 TG 4 vesti 9.00 Nad.: Falcon Crest 10.00 Nad.: General Hospital, 10.30 Marcellina 11.00 Nan.: Balliamo e cantiamo con Lucia 11.25 Risanke in otroški variete: Ciao ciao 13.00 Nadaljevanka: Sentieri 13.30 TG 4 vesti 13.45 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti) 15.55 Nad.: Sentieri, 14.20 Maria, 15.00 Io non credo agli uomini, 15.45 Manuella, 17.00 Ines, una segreteria da amare 17.30 TG 4 vesti 17.45 Aktualno: Lui lei l'altro 18.20 Kviz: Gioco delle coppie 19.00 TG 4 vesti 19.25 Rubrika o lepoti 19.30 Nad.: Gloria 20.30 Film: Innamorarsi (kom., ZDA 1984, r. Ulu Grosbard, i. Meryl Streep, Robert De Niro) 22.40 Film: Prima pagina (kom., ZDA 1974, r. Billy Wilder, i. Jack Lemmon, Walter Matthau), vmes (23.30) TG 4 nočne vesti 1.00 Nočni spored	6.30 Pregled tiska 6.40 Otroški variete, aktualnosti in risanke 9.05 Nan.: Il mio amico Ricky, 9.45 La casa nella prateria, 10.45 Hazzard - Il sosia, 12.00 La donna bionica, 13.00 I ragazzi della terza C - Il sogno 14.00 Odprti studio 14.15 Film: I due evasi di Sing Sing (kom., It. 1964, r. Lucio Fulci, i. Franchi-Ingrassia) 16.30 Nanizanke: Giustizieri della città, 17.30 T.J. Hooker - Ostaggio, 18.30 Riptide 19.30 Odprti studio in šport 20.00 Variete: Mai dire TV 20.30 Glasbena oddaja: Festivalbar 92 (vodi G. Scotti) 22.30 Aktualno: Marilyn non abita più qui 23.30 Spomin na Marilyn, film Quando la moglie è in vacanza (kom., ZDA 1955, r. Billy Wilder), vmes (0.30) odprti studio, pregled tiska in sport 1.20 Film: Fermata d'autobus (kom., ZDA 1956) 3.10 Film: La magnifica preda	13.00 Risanke in nanizanke 15.30 Nadaljevanka: Viviana (i. Lucia Mendez) 16.15 Film: Fabiola (dram., It. 1949, r. Alessandro Blasetti, i. Michèle Morgan, Michel Simon, H. Vidal) 18.00 Nad.: Veronica, il volto dell'amore (i. V. Castro) 19.30 Risanke 20.00 Nan.: Laverne & Shirley 20.30 Film: Al di là del male (dram., 1984, r. George Schaefer, i. Charles Hald, Karen Valentine, David Huffman) 22.30 News magazine: Telefacts 23.00 Candid camera: Olrait (vodi Gianni Simioli) 23.15 Film: Legittima difesa (krim., Fr. 1947, r. H.G. Clouzot, i. Louis Jouvett, Suzy Delair, B. Blier)	10.45 Telefriuli non stop 15.45 Rubrika 16.00 Kratke vesti 16.05 Risanke in nanizanka 18.05 Nan.: Adderly 19.00 Dnevnik 19.30 Speciale Sacchieve 20.00 Dok.: Zgodovina ZDA 20.30 Variete: Vernice fresca (iz Montecarla) 21.30 The World Music Award (iz Montecarla) 22.00 Incontri al caffè (vodi Romano Battaglia) 22.45 Nočne vesti 23.30 Ena rastlina na dan	5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 9.35 Turistični napotki; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 17.00 Studio ob 17.00; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slovenska zemlja in pesmi in besedi; 20.35 Minute za; 21.05 Radijska igra; 21.45 Glasbeni intermezzo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Slovenski pevci šansonov; 23.05 Literarni nokturno; 23.05 Nočni program.	
TELE 4	RADIO KOPER (slovenski program)	RADIO KOPER (italijanski program)	TELE 4	RADIO KOPER (slovenski program)	RADIO KOPER (italijanski program)	
(Se povezuje s sporedi Italija 1) Lastne oddaje: 14.00 Dogodki in odmevi 19.30 Dogodki in odmevi	8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koleadar; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika-Prenos RS; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Modri val - Na rešet; 9.00 Souvenir d'Italy; 9.15 Z roko v roki; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče; 12.00 Tropicana; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Dance music; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 16.50 Pesem tedna; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.00 Prenos RS.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.30 Utrinki; 7.45 Jutranjik; 8.10 Morje; 9.00 Poletne turneje; 9.20 Glasbene želje; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine; 11.00 Sanje o počitnicah; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 14.00 Želja po glasbi; 14.33 Alphabet street; 16.00 Popoldne ob 4.; 16.05 Promocija plošče; 16.20 Kulturni koledarček; 16.50 Rock-slovar; 17.20 Beatlesi; 17.32 Tropicana; 18.00 Discoteca; 19.00 Souvenir d'Italy; 19.45 New age; 20.00 Nočni program.	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja z glasbo po željah; 16.00 Naš Kras (v italijansčini); 17.30 Paff... boom; 19.00 C'est la vie; 20.30 Smeh in glasba.			

XXV. olimpijske igre

Dolgoprogaš Salvatore Antibo nepričakovano do bronastega odličja

Zmagovalca brez kolajne

Sanjska nedelja za Italijane Slovenija ima dve medalji

Po nedeljski poplavi odličij (podelili so kar 31 naslovov, Italija pa je precej obogatila svojo bero kolajn, saj jih je osvojila kar šest, zlati s kolezarjem Casarellijem in kanuistom Ferrazzijem, srebrno z bratom Abbagnale in sabljačem Marinom ter bron v četvercu s krmarjem in strelcem Venturinijem, a tudi Slovenija je osvojila svojo drugo kolajno, v četvercu brez krmarja, medtem ko se je zlasti izkazal ruski telovadec Ščerbo, ki je zbral vsega skupaj 6 zlatih kolajn, je včerajšnji deveti dan iger minil v znamenju hudih zapletov v atletiki. Kar dva dobitnika zlatega odličja sta bila namreč diskvalificirana po cilju, ko sta se že veselila velikega uspeha. Takšno lede-no prho sta doživela bivša Sovjetinja Ivanova v hoji na 10 km in Maročan Skah v teku na 10.000. Svetla točka 4. dne atletskih tekmovanj pa je bila zmaga Conleya v troskoku. Conley je presegel magično mejo 18 m, vendar pa njegovega rekorda 18,17 žal ne bodo priznali zaradi premočnega vetra.

Vse do poznega večera je kazalo, da bo Italija ostala brez medalje. Naposled je bron prav zaradi diskvalifikacije Skaha za las ujel tekač Antibo.

Še dolgo pa se bodo včerajšnjega dne spominjali gostitelji Španci, ki so osvojili kar tri zlate medalje v jadrnanju.

Italijan Salvatore Antibo je prišel do nepričakovane kolajne v zadnji tekmi včerajšnjega atletskega sporeda, teku na 10.000 m. Sodniki so namreč diskvalificirali zmagovalca, Maročana Skaha, tako da je prvo mesto osvojil Kenijec Chelimo, drugi je bil Abebe iz Kenije, a tretji Antibo.

Tek na 10.000 m je bil izredno razburljiv, na koncu pa je prišlo do nerazumljivega početja Maročana Boudayeba. Potem ko sta ga Chelimo in Skah prehitela za cel krog, je skušal sodelovati v taktičnem načrtu rojaka, očitnih koristi od tega pa Skah ni imel in v samem zaključnem naletu je bil tudi sam povsem boljši od mladega Kenijca. Zardi nepotrebne pomoči Boudayeba so Skaha gledalci izžvižgali, sodniki pa izključili. Pravilnik namreč narekuje, da se nikomur med tekmo ne sme pomagati, pa naj gre gre za nasvete ali podatke, vključno s tem, da nekdo, ki so ga že prehitel za cel krog, teče vstric in v korist ostalih tekmovalcev.

Vsekakor čuden dogodek ni skalil lepote teka, ki so ga vseskozi držali v rokah Kenijci in Skah sam.

Včeraj pa smo doživeli tudi olimpijski "blob" z dvojno diskvalifikacijo v hitri hoji za ženske. Tudi laiki so lahko opazili, da je Sovjetinja Ivanova pod oboki stadiona, ki s cestišča vodijo v areno, precej očitno tekla. Na samem tekašišču se ruska atletinja najprej ni mogla otresti Kitajke, nato pa je močno potegnila in Kitajka je ostala brez moči. Ko bi se Ivanova ozrla in videla, da je nasprotnica strta, bi lahko umirila korak in varno dohodila zlato. Hitela pa je v »smrt«. Da bo diskvalificirana, ni smelo biti nobenega dvoma. Počasni televizijski posnetki so jasno pokazali, da bi lahko tekmovala z Antibom. Kar se je dogajalo v sodniški komisiji, je moralo biti zabavno. Brez dvoma so za diskvalifikacijo Ivanove silili Italijani, saj bi Ileano Salvador uvrstili na tretje mesto, ki je pri opazovanju pravilne tehnike manj opazno od zmagovalke. Na vrsto pa je verjetno prišel kak neporavnan račun in sodniki so diskvalificirali še Italijanko.

Trenutek s kvalifikacij teka na 1.500 m

(AP)

Torej, še en dokaz, da hoja ne spada v atletiko, ki se zaradi jasnosti rezultatov ima za kraljico športa.

Finalnih odločitev je bilo v nedeljo in včeraj nič koliko, med njimi pa ne posebno odmevnih. Zelo zanimivi so bili teki na 200 m za moške in ženske in na 400 m za moške. Vsakič je šlo za kvalifikacijo oziroma polfinalne teke. Na velikem prepihu sta svetovna rekorda Mennee na 200 m in Reynoldsa na 400 m. Veliko ime bo v sredo zvečer verjetno Quincy Watts, ki bi na 400 m lahko mirno tekla tudi pod 43 sekundami proti času 43,29 sedanjega svetovnega rekorda. Polfinalni teki na 400 m so bili poslastica in čas zadnjega uvrščenega je bil kar

45,09. Ugodno so presenetili Kytur (44,18), Morris (44,21), Grindley (44,47) in Ismail (45,01). Lewis se ni posebno trudil, ko pa je svoj tek opravil Watts, je bilo vsem jasno, da bo zlato na koncu njegovo. Seveda si danes v prostem dnevu belijo glave, kako bi se tega atleta lahko premagalo. Šibka točka bi bila lahko le neizkušenos atleta iz ZDA, morala pa bi se med finalistami najti dva pripravljenosti na »samomor«. Z izrednim hitrim začetkom bi morda kdo »povlekel« Watts k enakemu samomirnemu teku, kar bi na koncu ostali lahko izkoristili. To pa je bolj »fantazmatika«, ker bo vsak mislil le zase, kar je pri atletiki tudi prav. Z izjemo Watts pa ne izgledajo pred-

stavniki ZDA premočni za ostale. Kenijec Kytur in Morris iz Trinidada sta dokaz. Kubanec Hernandez bi ne smel imeti prevelikih možnosti. Njegov tek je brez svežine.

Odsotnost Nemke Krabbe (seveda se ne ve, kaj bi v novih pogojih dvojna svetovna prvakinja lahko veljala) ugodno vpliva na Jamajčanko Marlene Ottey. Četrtime finala so res razkrile izredno formo rojakinje Kuthbertove in tudi tekačice iz ZDA. Ko pa je svoje opravila Otteyeva, je bilo jasno, da ji zlato uide le zaradi slabih živcev, ki so jo v resnici že večkrat izdali. Privalova na 200 m ni bila posebno briljantna in bo z največjo težavo prišla do kolajne, verjetno pa bo boljša od nje celo rojakinja Malčugina.

In še enaka proga za moške. Moči v skupinah niso bile enakomerno razporejene. Marsikateri čas je pogojevala manjša zagnanost v končnici. Namibijec Frederics pa je pokazal zobe, tudi on ima gotovo nekaj rezerve. Kladivo (tekmovali so v nedeljo) je tudi v novih pogojih potrdilo premoč atletov, vzgojenih v SZ. Skromen skok v višino pa je le dal zmago svetovnemu prvaku Sotomayorju s Kube, države, ki uživa v Barceloni veliko podporo domačih gledalcev, kot poročajo španski časopisi, ki so veliko prostora posvetili tudi obisku Fidela Castra olimpijskim igram. Kuba je v naletu osvojila zlato tudi v disku za ženske, slabo pa se je odrezala tekačica Quirotova, ki na važnih tekmovanjih taktično navadno podleže. Izginila je žal tudi Maria Mutola iz Mozambika. Svetovni rekord v troskoku je izničila rahla sapica, ki je pihala Conleyu v hrbet: 2,1 m na sekundo proti dvema dovoljenima metroma. Če bi bil Conley domačin, bi sodnik ob merilni napravi gotovo nekaj ukrenil, da bi hitrost vetra znašala recimo 1,9. Nekaj podobnega se je pred dnevi zgodilo na mitingu v italijanskem Sestrieresu, ko je Nemka Dreschler skočila rekord v daljino, s pikolovsko točno izmerjenim vetrom 2,01 m na sekundo. Je pa tako pravilno. Pravila so pač pravila in samo pohvaliti je treba sodnike, ki so sposobni ohraniti treznost tudi, ko bi bila podreditev odmevnosti vsaj razumljiva.

BRUNO KRIŽMAN

Naša jadralka sklenila nastope na olimpijskih igrah

Arianna na 8. mestu

Arianna Bogatec, jadralka Tržaškega pomorskega kluba Sirena, je svoj olimpijski nastop sklenila na končnem 8. mestu skupne lestvice. Nedeljsko 2. mesto v 6. regati je sicer pri marsikom zbudilo upanje, da bi se znala prebiti tudi do odličja. Kaj takega pa je bilo žal težko pričakovati, saj ji na prvih treh regatah ni šlo od rok in zaostanek za vodilnimi je bil le prevelik, da bi ga lahko nadoknabila.

Kljub temu smo z nastopi prve zamejke na olimpijskih igrah lahko zadovoljni. Kaj več nam bo gotovo povedala po svojem povratku domov, že danes pa lahko rečemo, da je potovanje v Barcelono povsem upravičilo: vso svojo vrednost je zlasti dokazala v 4., 5. in 6. regati, ko je bila prav v ospredju (4., 5. in 2. mesto). Čestitamo!

Zmago v razredu evropa je osvojila Andersenova (Nor, 48,70 točke penalizacije) pred Dufresnejevo (Šp, 57,40) in Trotmanovo (ZDA 62,70). Arianna je dobila 69,00 točk penalizacije, kar ji je zadoščalo za osmo mesto.

Zaradi pretiranega veseljačenja

V naselju ni miru

Očividno je to, kar vidimo na televizijskih ekranih, le nekakšno »prečelje« olimpijskega dogajanja v Barceloni, za katerim pa se skrivajo povsem drugačne stvari. Tako lahko vsaj sodimo po domačem španskem tisku, ki se je krepko lotil »glodanja« obnašanja prebivalcev olimpijskega naselja. Če naj sodimo po tem, kar piše španski tisk, potem hišnega reda v olimpijski vasi niti ne moremo več proglasiti za nered, ampak že kar za kaos.

V Moskvi, Los Angelesu in Seulu je bilo treba bivanje v olimpijskem naselju plačati, v Barceloni pa ne. Zato je razumljivo, da skušajo vsi tisti tekmovalci, ki so svoje obveznosti že končali - in teh je vsak dan več - svoje bivanje v naselju enostavno podaljšati. Ker so vse tekmovalne napetosti že za njimi, se zdaj v naselju sproščajo na najrazličnejše načine, ti pa so običajno v ostrem nasprotju s potrebami tistih športnikov, ki potrebujejo pred nastopi, ki so še pred njimi, počitek, mir in koncentracijo.

V naselju prihaja tako do ponočevanj, vpitja, razgrajanj in drugih neobzirnosti, zaradi katerih so se pritožila že številna vodstva nacionalnih reprezentanc. Med temi se je oglasilo tudi vodstvo italijanske nogometne reprezentance, ki je okrivilo za svoj neus-

peh na teh igrah prav dejstvo, da se italijanski igralci niso mogli nikoli dovolj odpočiti, kar naj bi bil eden glavnih vzrokov za njihov neuspeh.

Sicer pa beleži španski tisk še druge stvari. Tako naj bi se poleg športnega dela olimpijskih iger dogajale v naselju tudi prave »seks-igre«. Naselje naj bi postalo pravi »kraj pogube, z mnogimi praznovanji in mnogo spolnosti, ki se dogaja povsod in ob katerikoli uri, brez predsodkov.«

Če k temu dodamo še vest izpred nekaj dni, da je začelo vodstvo olimpijskega naselja, na zahtevo športnikov, zastoj razdeljevat preservative, ker oni iz avtomata niso zadostovali niti za del potreb, potem je že bolj razumljivo, zakaj barcelonci gledajo preko ograje olimpijske vasi z določeno zaprepašenostjo.

Ravnatelj olimpijskega naselja Armando Calvo je sicer pozval 13.900 prebivalcev olimpijskega naselja in 5.000 članov društne organizatorjev, naj s svojim obnašanjem prispevajo k temu, da bi bilo zadoščeno pravici do počitka in miru tistih, ki morajo še nastopati. Toda le malo je verjetno, da bo v preostanku iger prišlo do bolj civiliziranega vedenja, glede na to, da je »bodočih« tekmovalcev vedno manj, »bivših« pa vedno več.

